

Załącznik
do uchwały nr 76
Rady Ministrów
z dnia 30 kwietnia 2013 r.

RADA MINISTRÓW

**WIELOLETNI
PLAN FINANSOWY
PAŃSTWA
2013–2016**

Warszawa, kwiecień 2013 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I	5
SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	5
ROZDZIAŁ II	8
POLITYKA FISKALNA PAŃSTWA, SEKTOR FINANSÓW PUBLICZNYCH I BUDŻET PAŃSTWA	8
2.1. Polityka fiskalna w latach 2013-2016	8
2.2. Sektor finansów publicznych w latach 2013-2016	9
2.3. Budżet państwa w latach 2013-2016	11
2.3.1. Prognoza dochodów budżetu państwa	11
2.3.2. Wydatki budżetu państwa	12
2.3.3. Deficyt budżetu państwa	14
2.4. Przychody i rozchody budżetu państwa	14
ROZDZIAŁ III	16
BUDŻET ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W LATACH 2013-2016	16
ROZDZIAŁ IV	18
PAŃSTWOWY DŁUG PUBLICZNY	18
ZAŁĄCZNIK	20
WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA WEDŁUG FUNKCJI NA LATA 2013-2016	20

WSTĘP

Opracowana po raz czwarty, począwszy od roku 2010, aktualizacja Wieloletniego Planu Finansowego Państwa (WFPF) określa średnioterminowe ramy dla planowania budżetu państwa. Zarówno ustawodawstwo krajowe, jak też legislacyjne i pozalegisłacyjne zalecenia dla krajów UE wskazują na konieczność oraz korzyści wynikające ze średnioterminowego planowania finansowego w sektorze finansów publicznych oraz formułują zasady poprawnej polityki fiskalnej, której celem są zrównoważone finanse publiczne sprzyjające stabilnemu wzrostowi gospodarstwu.

Skuteczna konsolidacja fiskalna w latach 2011-2012 umożliwiła odwrócenie wzrostowej tendencji relacji długu publicznego do PKB. Poprawiła się rynkowa ocena wiarygodności i fundamentów polskiej gospodarki, o czym świadczy spadek oprocentowania polskich obligacji do poziomów najniższych w ich współczesnej historii. W okresie konsolidacji dowiodła swojej skuteczności wydatkowa reguła dyscyplinująca, która utraci swoją moc w momencie zdjęcia z Polski procedury nadmiernego deficytu.

Wielkość wydatków sektora finansów publicznych w latach 2013-2016, w tym również wydatków budżetu państwa, jest uwarunkowana prognozowaną wielkością dochodów (które zależą od rozwoju sytuacji gospodarczej) i przyjętą ścieżką deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Dopuszczalna ścieżka deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych jest uwarunkowana rozwiązaniami wynikającymi ze zreformowanego unijnego *Paktu Stabilności i Wzrostu*, uzupełnionego *dyrektywą Rady UE 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich*. Do końca roku wdrożona zostanie już docelowa konsolidująco-stabilizująca reguła wydatkowa, co jednocześnie będzie realizacją ww. dyrektywy. Będzie ona określała limit wzrostu wydatków całego sektora dla potrzeb corocznych ustaw budżetowych, jak też w wieloletniej perspektywie planowania budżetowego. W sytuacji równowagi finansów publicznych dynamika limitu wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych (z wyłączeniem wydatków podsektora samorządowego, wydatków finansowanych środkami z bezzwrotnej pomocy unijnej) będzie pochodną średniookresowego tempa wzrostu PKB. Dynamika ta będzie automatycznie obniżana w sytuacji nadmiernego zadłużenia (np. przekroczenia 50% PKB) lub deficytu. Takie kształtowanie tego limitu z jednej strony zapobiegać będzie procyklicznej

polityce fiskalnej, z drugiej pozwoli na stopniową redukcję długu publicznego. W związku z tym, w ramach krajowego systemu zarządzania polityką fiskalną, założono odejście od 2014 r. od stosowanej obecnie reguły dotyczącej utrzymania relacji deficytu budżetu państwa do dochodów budżetu państwa w przypadku przekroczenia przez relację długu publicznego do PKB pierwszego prognozy ostrożnościowego (50%). Wynika to z faktu, że zakłada się przyjęcie całościowo odmiennej metodologii określania ram fiskalnych dla osiągnięcia celów, o których wyżej mowa. Obecnie stosowana reguła zachowania określonej relacji deficytu do dochodów spełniła oczekiwaną funkcję. W chwili obecnej w warunkach zmian w otoczeniu zewnętrznym (nowych regulacji zawartych w tzw. sześciopak¹) krajowe ramy fiskalne zostaną uzupełnione o bardziej efektywny mechanizm, którego celem jest zapewnienie zarówno stabilności fiskalnej, jak i stabilności makroekonomicznej. Cel ten będzie osiągnięty dzięki trwałej konsolidująco-stabilizującej regule wydatkowej.

Nowa reguła wydatkowa ma zapewnić stabilizację wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg ESA'95) w średnim okresie na poziomie -1% PKB, czyli na poziomie średniookresowego celu budżetowego dla Polski. Zastosowanie reguły stabilizującej zapewni pożądany stan zrównoważenia finansów publicznych, ograniczenie rozmiarów długu, a jednocześnie pozwoli na spełnienie unijnych reguł polityki fiskalnej. Podsektor samorządowy jest ograniczany za pomocą specyficznych rozwiązań, spośród których należy wskazać przede wszystkim istniejący od 2011 r. obowiązek zrównoważenia części bieżącej budżetu. Od początku roku 2014 obowiązujące dotychczas samorządy limity poziomu zadłużenia oraz poziomu kosztów obsługi długu zostaną zastąpione indywidualnymi wskaźnikami spłaty zadłużenia, które uwzględniają zdolność ekonomiczną danego podmiotu do spłaty zobowiązań.

¹ Na sześciopak składają się: cztery rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 16 listopada 2011 r.: nr 1173/2011 w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro, nr 1174/2011 w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro, nr 1175/2011 zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, nr 1176/2011 w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania; rozporządzenie Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia 8 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu oraz dyrektywa Rady nr 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich.

Chcąc mieć pełny obraz stanu finansów publicznych, umożliwiając jednocześnie możliwość analizy porównawczej pomiędzy różnymi krajami, trzeba posługiwać się danymi wg zuniifikowanej metodyki, która obejmuje swym zakresem wszystkie transakcje mające charakter dochodów i wydatków publicznych. Taką metodyką jest Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA'95). Dane wg ESA'95 opracowywane są przez Eurostat oraz narodowe instytucje statystyczne (w Polsce Główny Urząd Statystyczny), które stanowią podstawę do obiektywnej oceny stanu gospodarek oraz sytuacji fiskalnej poszczególnych krajów UE. Również fundamentalne dokumenty dla UE, w tym Traktat o Funkcjonowaniu UE oraz Pakt Stabilności i Wzrostu – kluczowe w obszarze polityki budżetowej – posługują się terminami zdefiniowanymi w ESA'95. Z uwagi na powyższe analizowanie stanu gospodarki i finansów publicznych, a następnie wyznaczanie celów dla deficytu i długu obliczonych zgodnie w ww. metodyką staje się najistotniejsze z punktu widzenia prowadzenia polityki makroekonomicznej, w tym fiskalnej, szczególnie w kontekście wspólnotowej polityki budżetowej.

WFPF 2013-2016 uwzględnia dane zawarte w ustawie budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. poz. 169). Prognozy na kolejne trzy lata zostały opracowane również przy uwzględnieniu treści głównych

dokumentów programowych przewidzianych w systemie zarządzania rozwojem Polski. Są to przede wszystkim: *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*, przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 16 w dniu 5 lutego 2013 r. (M. P. poz. 121); *Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 157 w dniu 25 września 2012 r. (M. P. poz. 882) oraz 9 zintegrowanych strategii, precyzujących kierunki działania oraz instrumenty realizacji wskazanych zadań państwa. Prezentowana aktualizacja WFPF zawiera wstępną projekcję sytuacji makroekonomicznej Polski do roku 2016 oraz spójną z tą projekcją i przyjętymi kierunkami polityki społeczno-gospodarczej prognozę podstawowych wielkości finansowych charakteryzujących sektor finansów publicznych oraz budżetu państwa i budżetu środków europejskich w latach 2013-2016. W dokumencie zaprezentowano również prognozę państwowego długu publicznego oraz potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. Obszerną część planu stanowi prognoza wydatków budżetu państwa na lata 2013-2016 w układzie 22 funkcji państwa wraz z wyspecyfikowanymi celami i miernikami stopnia ich realizacji. Zastosowany zadaniowy układ wydatków umożliwia analizę głównych kierunków rozdziału środków publicznych.

ROZDZIAŁ I

Sytuacja makroekonomiczna

Poprawa sytuacji na rynkach finansowych, będąca efektem ustąpienia obaw dotyczących rozpadu strefy euro, nie przełożyła się na poprawę tempa wzrostu gospodarczego UE. W 2012 r. gospodarka europejska zanotowała nieznaczny spadek PKB, co wynikało głównie z gorszych od oczekiwań wyników w II połowie ubiegłego roku. Korekta zewnętrznych i wewnętrznych nierównowag, zwłaszcza proces delewarowania, ograniczyły dynamikę popytu krajowego, czego skutkiem był spadek importu UE, głównego indykatora popytu na polskie towary i usługi. Wciąż rósł wprawdzie import Niemiec, z którymi Polska utrzymuje najsilniejsze kontakty handlowe, ale i w tym wypadku zanotowano wyraźny spadek tempa wzrostu.

Polska gospodarka, pomimo stosunkowo wysokiej odporności, odczuła pogorszenie koniunktury na głównych rynkach eksportowych. Znalazło to odzwierciedlenie w spadku tempa wzrostu eksportu, co w głównej mierze było efektem stagnacji lub nawet spadku eksportu (towarów) do największych gospodarek strefy euro, tj. Niemiec, Francji i Włoch. Wyraźnie lepsze wyniki sprzedaży do byłych krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, tj. Rosji i Ukrainy, nie były w stanie tego zrekompensować. Kontynuowany był proces konsolidacji finansów publicznych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w stagnacji konsumpcji i spadku inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych. Pomimo utrzymującego się wzrostu inwestycji sektora prywatnego, łącznie inwestycje w całej gospodarce spadły. Ten czynnik wraz ze spowolnieniem tempa wzrostu konsumpcji prywatnej oraz spadkiem inwestycji w zapasy spowodował spadek popytu krajowego. Głównym czynnikiem wzrostu PKB był eksport netto w efekcie niższej dynamiki importu niż eksportu. Równocześnie Rada Polityki Pieniężnej (RPP) prowadziła restrykcyjną politykę pieniężną. Decyzje RPP w zakresie stóp procentowych brały pod uwagę przedłużający się okres utrzymywania się inflacji powyżej górnej granicy odchylenia od celu oraz ryzyko utrwalenia się podwyższonej inflacji, w tym utrwalenia się podwyższonych oczekiwań inflacyjnych. W konsekwencji powyższych czynników PKB w roku ubiegłym zwiększył się tylko o 1,9%, wobec 4,5% zanotowanych rok wcześniej.

W 2012 r. dynamika realna PKB była wprawdzie dodatnia, jednak wyraźnie niższa niż wskazywałby na to potencjał gospodarki polskiej. Konsekwencją słabszego tempa wzrostu gospodarczego było szybkie domknięcie luki produktowej, która jeszcze w 2011 r. była dodatnia. Szacuje się, że w 2012 r. poziom rzeczywistego PKB spadł poniżej poziomu potencjalnego (w 2011 r. był jeszcze

nieznacznie wyższy), czego efektem była ujemna luka produktowa w skali ok. minus 1,5% potencjalnego PKB. Oznacza to istotne pogorszenie warunków cyklicznych dla prowadzenia działalności gospodarczej i polityki gospodarczej w porównaniu z okresem 2009-2011, kiedy to luka produktowa pozostawała jeszcze dodatnia.

Oczekuje się, że po słabej drugiej połowie 2012 r. realny PKB w UE w skali całego 2013 r. praktycznie nie ulegnie zmianie. Wzrost tej kategorii ekonomicznej szacowany jest na ok. 0,1%. Spowolnienie wzrostu będzie szczególnie odczuwane w pierwszym półroczu br. Zgodnie z prognozą KE z lutego 2013 r. w drugiej połowie roku kwartalne tempo wzrostu PKB naszego największego partnera handlowego ma przyspieszyć już do 0,4% kw/kw, by stopniowo, w końcu 2014 r., osiągnąć poziom ok. 0,5% wzrostu kw/kw. W kolejnych latach tempo wzrostu gospodarczego UE będzie zbliżone do długookresowej średniej i wyniesie 1,8% r/r. Zgodnie ze scenariuszem Komisji Europejskiej, głównym czynnikiem wzrostu w 2013 r. w UE będzie popyt zewnętrzny. Kontynuacja redukcji nierównowag makroekonomicznych, w tym kontynuacja delewarowania sektorów publicznego i prywatnego, skutkować będą relatywnie słabym popytem wewnętrznym w UE. Wzrost importu wspólnego obszaru gospodarczego przyspieszy jednak do 1,5% w 2013 r. w porównaniu z 0,1% spadkiem tej kategorii makroekonomicznej zanotowanym w 2012 r. Od 2014 r. rolę motoru wzrostu w UE ma przejąć popyt wewnętrzny, w związku z czym prognozuje się przyspieszenie realnego tempa wzrostu importu UE do 4,6% w 2014 r. i 4,8% w 2015 r. i 2016 r., co implikuje wyraźną poprawę popytu na polski eksport.

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego w Polsce zakłada kontynuację wysiłku konsolidacyjnego finansów publicznych w Polsce. W związku z tym oczekuje się, że w okresie prognozy udział spożycia publicznego w PKB spadnie z 17,8% w 2013 r. do ok. 16,0% w 2016 r. W latach 2011-2012 udział ten spadł do 17,9% w porównaniu z rekordowym poziomem 18,9% zanotowanym w 2010 r. Wśród czynników odpowiedzialnych za kształtowanie się spożycia publicznego należy wymienić planowane ograniczenia kosztów pracy oraz wydatków zaliczanych do zużycia pośredniego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oczekuje się również ograniczenia udziału inwestycji publicznych w PKB. Skala tego ograniczenia będzie jednak nieco mniejsza niż w 2012 r. Oczekuje się, że w 2013 r. udział inwestycji publicznych w PKB w Polsce obniży się do ok. 3,8% w porównaniu z 4,6% w roku poprzednim i 5,7% w 2011 r. W kolejnych

latach udział ten ma być dalej stopniowo redukowany, by w 2016 r. osiągnąć poziom 2,8%.

Miejsce inwestycji publicznych w tworzeniu wzrostu gospodarczego powinny stopniowo przejmować inwestycje prywatne. Proces ten jest obserwowany od 2011 r., od kiedy to udział w PKB nakładów brutto na środki trwałe sektora rynkowego systematycznie się zwiększa, pomimo relatywnie niekorzystnej sytuacji w otoczeniu zewnętrznym. W celu utrzymania obecnej dynamiki inwestycji w projekty infrastrukturalne, inwestycje bezpośrednio finansowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych mają być wspierane inwestycjami realizowanymi w ramach programu Inwestycje Polskie. Program ten oparty jest na dwóch filarach: Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Spółce Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. Celem pierwszego filaru jest zwiększenie akcji kredytowej i gwarancyjnej związanej z potrzebami długookresowego finansowania inwestycji realizowanych przez sektor prywatny w obszarach strategicznych dla państwa. Zadaniem Spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. jest z kolei inwestowanie w spółki celowe, odpowiedzialne za przygotowanie i prowadzenie projektów infrastrukturalnych. Oczekiwany skutkiem powyższego programu będzie spadek kosztu kapitału, co dodatkowo zostanie wsparte zakładaną redukcją stóp procentowych. Wprawdzie w 2013 r. realne tempo inwestycji prywatnych będzie nieco niższe niż w roku poprzednim (odpowiednio 4,4% względem 5,3%), jednak w kolejnych latach prognozy można się już spodziewać wyraźnego przyspieszenia tempa wzrostu tej kategorii ekonomicznej. Szacuje się, że w przyszłym roku udział inwestycji prywatnych w PKB wzrośnie do 16,2%, by w 2016 r. osiągnąć poziom 18,6%.

Prezentowany scenariusz makroekonomiczny bazujący na prognozie demograficznej EUROPOP2010 zakłada zmniejszenie udziału ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem, przy czym prognoza ta uwzględnia już wprowadzoną reformę wieku emerytalnego, bez której spadek ludności w wieku produkcyjnym byłby jeszcze większy. Przyjęty scenariusz kształtowania się współczynnika aktywności zawodowej, uwzględniający m. in. działania rządu polegające na znacznym ograniczeniu możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę oraz podniesieniu wieku emerytalnego, pozwoli jednak ograniczyć negatywne skutki demograficzne dla rynku pracy. W horyzoncie prognozy, tj. do 2016 r., podaż pracy wzrośnie w stosunku do poziomu z 2012 r., co oznacza kontynuację trendu obserwowanego w Polsce od 2008 r.

Uwzględniając spodziewany wzrost liczby osób aktywnych zawodowo oraz fakt, że rosnąca podaż pracy napotka silną barierę po stronie popytu na pracę, prognozuje się, że stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2013 r.

wzrośnie do 13,8% w stosunku do poziomu 13,4% zanotowanego w roku poprzednim. W 2014 r. poziom tej kategorii ekonomicznej ustabilizuje się, a w kolejnych latach oczekiwany jest już spadek stopy bezrobocia do odpowiednio 13,3% w 2015 r. oraz 12,8% w 2016 r. Oczekuje się, że w 2013 r. przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej spadnie o 0,4%. W 2014 r. spadek ten wyniesie 0,1%. Dopiero w latach kolejnych skutki spodziewanego w 2014 r. ożywienia aktywności gospodarczej w otoczeniu zewnętrznym i w związku z tym poprawy koniunktury w Polsce pozwolą na szybszy wzrost popytu na pracę. Prognozuje się, że w latach 2015-2016 przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej będzie rosło w tempie 0,6%.

Poziom bezrobocia wraz z rosnącą podażą pracy oraz planowanym znacznym ograniczeniem wzrostu funduszu wynagrodzeń w większości jednostek podsektora rządowego oraz w podsektorze ubezpieczeń społecznych będą ograniczać wzrost wynagrodzeń w gospodarce. Przewiduje się, że w 2013 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 2,8%. Od 2014 r. oczekiwane jest początkowo niewielkie przyspieszenie do 3,5%, czyli do poziomu, w jakim przeciętne wynagrodzenie wzrosło w 2012 r., by w kolejnych latach, wraz z oczekiwaną poprawą sytuacji na rynku pracy i obniżającą się stopą bezrobocia, osiągnąć tempo odpowiednio 4,7% i 5,2%.

Relatywnie niskiemu wzrostowi funduszu wynagrodzeń w roku bieżącym towarzyszyć będzie wysoki wzrost funduszu emerytur i rent w wyniku obowiązującego systemu waloryzacji świadczeń. W konsekwencji realny wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w 2013 r. wyniesie ok. 1,6%. Pozwoli to, przy zakładanym zwiększeniu stopy oszczędności gospodarstw domowych w związku z tzw. efektem przezornościowym, na realny wzrost konsumpcji prywatnej w tempie 1,1%. W kolejnych latach, wraz z poprawą warunków na rynku pracy i oczekiwanym polepszeniem nastrojów konsumentów dzięki lepszej koniunkturze, tempa wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, jak i konsumpcji, powinny przyspieszać. Prognozuje się, że w 2014 r. realny wzrost konsumpcji prywatnej wyniesie 2,1%, w latach 2015-2016 będzie to już odpowiednio 3,2% i 3,5%.

W przypadku eksportu oczekuje się stabilizacji realnego tempa wzrostu tej kategorii ekonomicznej w roku bieżącym na poziomie z roku poprzedniego (2,8%). W kolejnych latach realne tempo wzrostu eksportu pozostanie zbliżone do tempa wzrostu rynków eksportowych i wyniesie odpowiednio 4,3% w 2014 r. i ok. 5% w latach 2015-2016. Oczekuje się, że w 2013 r. realny wzrost importu będzie istotnie niższy niż prognozowany wzrost eksportu, co

pozwoли utrzymać dodatnią kontrybucję eksportu netto we wzrost PKB, jednak na poziomie nieco niższym niż w roku poprzednim (odpowiednio 0,8 pkt. proc. względem 2,0 pkt. proc.). W kolejnych latach, wraz z przyspieszeniem popytu w kraju, oczekiwane jest przyspieszenie realnego tempa wzrostu importu do poziomów powyżej tempa notowanego przez eksport. W efekcie wkład eksportu netto we wzrost PKB będzie już ujemny i wyniesie odpowiednio minus 0,1 pkt. proc. w 2014 r., minus 0,2 pkt. proc. w 2015 r. oraz minus 0,3 pkt. proc. w 2016 r.

Podsumowując, oczekiwania dotyczące kształtowania się składowych PKB wskazują, że wzrost gospodarczy w

Polsce w 2013 r. wyniesie 1,5%, czyli o 0,4 pkt. proc. mniej niż w 2012 r. W kolejnych latach, wraz z poprawą koniunktury w UE można spodziewać się przyspieszenia tempa wzrostu PKB w Polsce do 2,5% w 2014 r. oraz odpowiednio 3,8% i 4,3% w latach 2015-2016. W horyzoncie prognozy polityka makroekonomiczna prowadzona będzie w warunkach niekorzystnych uwarunkowań cyklicznych. Szacuje się, że w 2013 r. luka produktowa pogłębi się do minus 3,1% w stosunku do minus 1,5% z 2012 r. W 2014 r. luka wzrośnie jeszcze do minus 3,7%, by od 2015 r. zacząć się domykać do odpowiednio minus 3,1% i minus 2,3% w 2016 r.

Prognoza podstawowych wskaźników makroekonomicznych w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1. PKB w ujęciu realnym, dynamika	101,9	101,5	102,5	103,8	104,3
2. PKB w cenach bieżących, mld PLN	1595,3	1642,9	1721,5	1829,8	1955,6
3. Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, %	103,7	101,6 (102,7)*	102,4	102,5	102,5
4. Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej, dynamika	99,8	99,6	99,9	100,6	100,6
5. Stopa bezrobocia rejestrowanego, koniec roku, %	13,4	13,8	13,8	13,3	12,8
6. Stopa bezrobocia wg BAEL (15 lat i więcej)	10,1	10,8	11,0	10,6	10,3
7. Realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dynamika	99,8	101,2	101,0	102,1	102,7

* Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2013 planowano, że inflacja w 2013 r. wyniesie 2,7%.

ROZDZIAŁ II

Polityka fiskalna państwa, sektor finansów publicznych i budżet państwa

2.1. Polityka fiskalna w latach 2013-2016

Aktualizacja WFPF na lata 2013-2016 zawiera plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu państwa sporządzony w oparciu o bieżącą prognozę makroekonomiczną. Plan stanowi finansowe podsumowanie realizowanej i przewidywanej polityki gospodarczej rządu, w szczególności polityki fiskalnej.

Ostatnie lata stanowiły dla Polski okres utrzymania na relatywnie wysokim poziomie (w zewnętrznej sytuacji kryzysowej) wzrostu gospodarczego oraz skutecznego ograniczenia rozmiarów deficytu i długu publicznego. Zapewnione zostało bezpieczeństwo finansowe Polski, wzrosła nasza wiarygodność jako rzetelnego partnera gospodarczego. Na przełomie lat 2012-2013 odnotowujemy cykliczne spowolnienie koniunktury gospodarczej z dynamiką wzrostu gospodarczego na poziomie poniżej 2%. Przewiduje się, że gospodarka polska przejdzie w latach 2014-2016 do fazy przyspieszenia wzrostu do nieco ponad 4% w 2016 r. Ograniczenie popytu wewnętrznego ze strony sektora publicznego w latach 2012-2013 związane jest m.in. z efektami finalizowania programów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków europejskich oraz zmniejszeniem dynamiki innych wydatków publicznych. Zrealizowane i zaplanowane w tym okresie rozmiary wydatków publicznych musiały uwzględniać konieczność zapobieżenia niebezpieczeństwu przekroczenia drugiego progu ostrożnościowego (55% relacja kwoty państwowego długu publicznego do PKB), jak też wspierać proces konsolidacji finansów publicznych w celu ograniczenia nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Mechanizmem redukującym popyt na środki publiczne jest wydatkowa reguła dyscyplinująca. Reguła była uwzględniona w planowaniu wydatków w projektach budżetu państwa na rok 2012 i 2013. Reguła obejmowała około 25% wydatków budżetu państwa, których wysokość nie jest prawnie zdeterminowana w przepisach innych ustaw. Konsolidacja fiskalna dokonana w latach 2011-2012 doprowadziła do redukcji deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg ESA'95) o 2,9 pkt. proc. PKB w 2011 r. i o dalsze 1,1 pkt. proc. PKB w 2012 r. Dostosowanie strukturalne w latach 2011-2012 było znacznie większe: wyniosło odpowiednio 3,0 pkt. proc. PKB i 1,9 pkt. proc.

Podstawowe kierunki interwencji publicznej zmierzające do realizacji celu średniookresowego zostały w tym

dokumencie zaprezentowane w układzie 22 funkcji państwa ze wskazaniem ustrukturyzowanych celów. Wybrane kierunki działań są spójne z priorytetami wyznaczonymi w unijnej strategii Europa 2020, jak też przyjętej we wrześniu 2012 roku Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jesienią 2012 roku rząd wskazał dwa podstawowe priorytety polityki społeczno-gospodarczej na najbliższe lata:

- podtrzymanie dodatniego tempa wzrostu gospodarczego w celu ochrony miejsc pracy,
- bezpieczeństwo polskiej rodziny i polskich dzieci oraz wzrost dzietności.

Najważniejsze działania państwa na rzecz wzrostu gospodarczego będą związane z tworzeniem warunków, w tym finansowych, dla zwiększenia nakładów inwestycyjnych w gospodarce polskiej. Źródła finansowania nakładów inwestycyjnych będą stanowiły środki pochodzące z: budżetu Unii Europejskiej, krajowego współfinansowania środków UE, instytucji finansowych, przedsiębiorstw prywatnych i państwowych oraz budżetu państwa. Większość ze wskazanych źródeł finansowania nie będzie obciążać deficytu i długu publicznego. Wsparciu różnorodnych projektów inwestycyjnych posłuży program Inwestycje Polskie. Podstawą programu będą, oprócz wyszukiwania dobrych, zdrowych ekonomicznie projektów infrastrukturalnych przez specjalną spółkę Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A., dodatkowe kapitały BGK wykreowane w oparciu o udziały w spółkach Skarbu Państwa oraz zewnętrzne finansowanie BGK. Nowym instrumentem oferowanym przez BGK będzie portfelowa linia gwarancyjna *de minimis* zapewniająca małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) łatwiejszy i tańszy dostęp do finansowania bieżącej działalności w okresie spowolnienia gospodarczego. Instrument ten jednocześnie zmniejszy ryzyko kredytowe dla banków. Najważniejsze kierunki zaangażowania środków publicznych, zarówno pochodzących z UE, jak i obciążających wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych, związane są z realizacją inwestycji infrastrukturalnych. Kontynuowana będzie budowa autostrad i dróg krajowych, jak również kolejowych projektów modernizacyjnych. Nastąpi konsolidacja wydatków militarnych na rzecz ich kierowania do wytwórców krajowych. Inwestycjami w przyszły rozwój są nakłady w infrastrukturę naukową. Środki publiczne przeznaczone będą na dokończenie i budowę nowych

laboratoriów, finansowanie badań, wyposażenie ośrodków badawczych i sieci informatycznych.

Drugi priorytet w polityce rządu dotyczy poprawy sytuacji socjalnej rodzin i dzieci w nich wychowywanych, która w pewnej perspektywie pozwoli na zwiększenie wskaźnika dzietności. Proponowana zmiana polega na wydłużeniu płatnego urlopu macierzyńskiego do 52 tygodni; zostaną nią objęci rodzice wszystkich dzieci urodzonych w 2013 r. Uelastyczniony będzie sposób jego wykorzystywania poprzez podział na części lub przejęcie urlopu i opieki nad dzieckiem przez ojca. Projektowane zmiany w ustawie o systemie oświaty będą miały na celu zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego i w efekcie wzrost wskaźnika upowszechnienia przedszkolnego dzieci do poziomu porównywalnego w innych krajach UE.

W tym celu wprowadzona zostanie dotacja celowa dla gmin przede wszystkim na obniżenie opłat za jedną godzinę pobytu dziecka w przedszkolu do 1 zł, a w pewnej części na zwiększenie liczby miejsc i poprawę warunków wychowania przedszkolnego. Nastąpi ustawowe ograniczenie wysokości opłat pobieranych od rodziców za świadczenia publicznych przedszkoli w czasie przekraczającym ustalony przez radę gminy czas bezpłatnego nauczania, opieki i wychowania. Ponadto w szerszym zakresie niż dotychczas zapewniona zostanie możliwość korzystania z przedszkoli niepublicznych.

Wzrośnie udział dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z tworzeniem i utrzymaniem miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobków i klubów dziecięcych).

Poprawiona zostanie dostępność i jakość usług urzędów pracy, a także ich efektywność, poprzez koncentrację

działań na doprowadzeniu osób bezrobotnych do zatrudnienia. Wydłużenie okresu rozliczeniowego oraz wprowadzenie ruchomego czasu pracy pozwoli na lepsze gospodarowanie czasem pracy i dostosowanie do zmieniających się warunków rynkowych. Efektem powinno być dostosowanie czasu pracy do zapotrzebowania, zmniejszenie kosztów pracy, zachowanie miejsc pracy mimo zmniejszonej produkcji oraz ograniczenie szarej strefy.

Najbardziej długofalowe skutki dla finansów publicznych przyniesie rozłożona na wiele lat reforma systemu emerytalnego. Od 2013 r. wiek przechodzenia na emeryturę kobiet i mężczyzn jest stopniowo podwyższany i ostatecznie zostanie w roku 2040 zrównany na poziomie 67 lat. Głównym celem reformy jest zapewnienie bezpieczeństwa systemu emerytalnego w świetle aktualnych prognoz demograficznych oraz stabilności finansów publicznych, dzięki ograniczeniu narastania długu publicznego. Efektem reformy będzie również zwiększenie indywidualnego kapitału emerytalnego i wyższe wypłacane świadczenia.

Poważnym wyzwaniem jest wykorzystanie przez Polskę środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Zarówno ostateczna struktura tego budżetu, jak też sposób wykorzystania przez nasz kraj tych środków, stanowiąc będą determinanty rozwoju gospodarczego w tym okresie. Dotychczasowe doświadczenia skutecznej i racjonalnej absorpcji środków europejskich potwierdzają wagę naszej aktywności na rzecz integracji europejskiej. Efekty rozwoju Polski w ramach zintegrowanej gospodarki europejskiej odzwierciedla bezprecedensowy wzrost poziomu życia mierzony wzrostem przeciętnego PKB wg parytetu siły nabywczej dla Polski w relacji do średniej UE, który wzrósł z 49% w roku 2003 do 64% w 2011 r.

2.2. Sektor finansów publicznych w latach 2013-2016

Celem fiskalnym rządu jest zlikwidowanie nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych przy zapewnieniu optymalnego tempa konsolidacji finansów publicznych w kontekście dbałości o zrównoważony wzrost gospodarczy. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) nr 1177/2011 zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu w przypadku państw członkowskich, w których przekroczenie deficytu ponad wartość referencyjną jest następstwem wdrażania reformy emerytalnej wprowadzającej wielofilarowy system, obejmujący obowiązkowy filar kapitałowy, Rada i Komisja uwzględniają również koszt takiej reformy podczas

dokonywania oceny zmian wielkości deficytu w ramach procedury nadmiernego deficytu, o ile deficyt nie przekracza znacząco poziomu, który można uznać za bliski wartości referencyjnej, a relacja długu do PKB nie przekracza wartości referencyjnej, pod warunkiem zachowania stabilności finansów publicznych.

Tempo konsolidacji sektora finansów publicznych w zasadniczym stopniu wynikać będzie z działań już podjętych i nakierowanych na wzmocnienie dyscypliny finansów publicznych, które zostały wprowadzone poprzez m.in. przepisy nowelizujące ustawę o finansach publicznych (ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw).

Do istotnych regulacji, które w sposób systemowy ograniczają wzrost nowych wydatków publicznych, należą przepisy ww. ustawy nakładające na tzw. rządowe projekty ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów obowiązek określenia w treści projektu ustawy maksymalnego limitu tych wydatków wyrażonego kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku. Co więcej, projekty te muszą zawierać mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków.

Dodatkowo w okresie do czasu uchylecia wobec Polski procedury nadmiernego deficytu Rada Ministrów nie może przyjmować projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów lub powodujących zwiększenie wydatków, które nie są objęte tzw. tymczasową regułą wydatkową, w stosunku do obowiązującego stanu prawnego.

Ponadto zostały zastrzeżone zasady odnośnie do gospodarki finansowej niektórych form organizacyjnych sektora finansów publicznych. Na przykład w planie dochodów i wydatków agencji wykonawczej planowane wydatki nie powinny być wyższe od planowanych dochodów (przekroczenie wymaga zgody ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów).

Warto również podkreślić, że wzmocnieniu dyscypliny będą sprzyjać także zmiany legislacyjne wprowadzające poniżej wymienione zasady:

- uczelnia publiczna, w której suma strat netto w okresie nie dłuższym niż pięć ostatnich lat przekracza 25% kwoty dotacji z budżetu państwa otrzymanej w roku poprzedzającym bieżący rok budżetowy na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadr naukowych oraz utrzymaniem uczelni jest obowiązana do opracowania programu naprawczego, którego celem jest odzyskanie równowagi finansowej przez zrównoważenie planowanych kosztów działalności z przychodami w okresie nie dłuższym niż trzy lata od dnia uchwalenia programu naprawczego;
- w celu zaciągnięcia zobowiązania przewyższającego 30% rocznych przychodów instytucja

gospodarki budżetowej musi uzyskać zgodę organu wykonującego funkcje organu założycielskiego.

Czynnikami wpływającym na poziom i strukturę wydatków oprócz wspomnianych wyżej elementów dotyczących utrzymania dyscypliny wydatkowej będzie także zastosowanie docelowej reguły konsolidująco-stabilizującej w stosunku do części sektora, która pozostaje pod bezpośrednią kontrolą rządu. Ponadto przyjęto, iż dla większości jednostek podsektora rządowego i ubezpieczeń społecznych nominalny fundusz wynagrodzeń utrzyma się na poziomie z 2012 r., z wyjątkiem wynagrodzeń pracowników publicznych szkół wyższych, które – zgodnie z ustaleniami Rady Ministrów – mają rosnać w nominalnym tempie 9,14% rocznie, by w latach 2013-2015 zwiększyć się łącznie o 30%. Priorytetowo zostały potraktowane również wydatki służące realizacji polityki prorodzinnej. Już w bieżącym roku wzrosną wydatki na urlopy rodzicielskie.

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przewiduje istotne podwyższenie wymiaru dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, a także przewiduje wprowadzenie nowej instytucji, tj. urlopu rodzicielskiego.

Działania rządu ukierunkowane będą także na obniżanie kosztów dla rodziców z tytułu pobytu dziecka w przedszkolu. Więcej informacji o planowanych wydatkach można znaleźć w rozdziale i załączniku prezentującym wydatki budżetu państwa.

Dochody sektora finansów publicznych będą wynikiem zarówno wprowadzonych, jak i planowanych zmian systemowych (omówionych w rozdziale poświęconym dochodom budżetu państwa), oraz wynikiem czynników o charakterze koniunkturalnym.

Poniższa tabela prezentuje deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli deficyt finansów publicznych w ujęciu Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych ESA'95 w latach 2013-2016,

a więc w układzie porównywalnym² z wynikami finansów publicznych w innych krajach UE.

² Należy zaznaczyć, że z uwagi na przeprowadzoną w Polsce reformę emerytalną, deficyt i dług dla Polski jest większy (o koszty ww. reformy) niż dla krajów, które podobnej reformy nie przeprowadziły.

Prognoza na lata 2013–2016 wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB

	2013*	2014	2015	2016
Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych	-3,5%	-3,3%	-2,7%	-1,6%

* Prognoza zgodna z Programem Konwergencji. Aktualizacja 2013

2.3. Budżet państwa w latach 2013-2016

2.3.1. Prognoza dochodów budżetu państwa

Najważniejszym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z podatków pośrednich – podatku VAT i podatku akcyzowego. Dla tej grupy podatków najważniejszym indykatorem wzrostu bazy podatkowej jest wzrost spożycia prywatnego, dla którego prognozowane jest (po 2013 r.) znaczące przyspieszenie tempa wzrostu. Z kolei inwestycje i zakupy netto sektora instytucji rządowych i samorządowych, które również stanowią część bazy podatkowej, po nominalnych spadkach w latach 2012-2013 pozostaną w kolejnych latach prognozy na stabilnym poziomie, dzięki czemu nie będą ujemnie wpływać na wzrost dochodów podatkowych. Jednakże prognozowane nominalne tempo wzrostu bazy podatkowej pozostanie na znacznie niższym poziomie niż nominalne tempo wzrostu PKB.

Z uwagi na konieczność ograniczenia nierównowagi finansów publicznych przy szacunkach dochodów przyjęte były założenia, że będą utrzymane w kolejnych latach aktualne stawki VAT na niezmiennym poziomie.

Wpływy z ww. podatków nie będą determinowane wyłącznie sytuacją makroekonomiczną, lecz także zmianami systemowymi. Wśród zmian systemowych w podatku VAT przewiduje się:

- likwidację od 2014 r. tzw. ulgi w podatku VAT polegającej na zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budową i remontem (działanie to związane jest planami rządu wspierającymi politykę mieszkaniową na rzecz obywateli w innej formie – zob. str. 13),
- rozszerzenie stosowania mechanizmu *reverse charge*; jest to zmiana polegająca na rozszerzeniu katalogu wyrobów, w odniesieniu do których stosuje się mechanizm odwrotnego obciążenia,

- wprowadzenie systemu *mini one-stop-shop* od początku 2015 r.; zmiana wynika z konieczności implementacji prawa unijnego do krajowego porządku prawnego i będzie polegała na zmianie miejsca świadczenia usług w odniesieniu do usług telekomunikacyjnych, nadawczych radiowych i telewizyjnych oraz świadczonych drogą elektroniczną na rzecz osób niebędących podatnikami,
- zmianę, od początku 2014 r., w zakresie ograniczenia przy odliczaniu podatku naliczonego przy zakupie samochodów z tzw. kratką oraz paliw do ich napędu; jest to związane z zakończeniem obecnie obowiązującej derogacji na stosowanie ograniczeń w ww. zakresie.

W podatku akcyzowym w horyzoncie prognozy zakłada się coroczne podwyższanie stawek podatku na wyroby tytoniowe. Dodatkowo 31 października 2013 r. kończy się ogólne zwolnienie od akcyzy dla gazu ziemnego, zużywanego do celów opałowych i napędowych. W związku z tym od 1 listopada 2013 r. wyroby te będą podlegać opodatkowaniu akcyzą na zasadach określonych w ustawie o podatku akcyzowym. W celu ograniczenia negatywnego wpływu tego rozwiązania na sektor gospodarstw domowych planuje się wprowadzenie szerokiego katalogu zwolnień z tego podatku.

W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych w całym horyzoncie prognozy zakłada się brak waloryzacji dotychczas obowiązujących progów podatkowych oraz ustawowych, zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów i kwoty zmniejszającej podatek. Oznacza to, że kontynuowany będzie proces nieznacznego podwyższania efektywnego obciążenia podatkiem PIT,

którego beneficjentami są praktycznie w równych częściach budżet państwa i samorząd terytorialny.

Począwszy od 2014 r. na wpływy z PIT będzie pozytywnie oddziaływać istotne ograniczenie ulgi z tytułu użytkowania sieci Internet.

Z kolei w zakresie podatku CIT od 2014 r. planuje się wprowadzenie opodatkowania spółek komandytowo-akcyjnych (a od 2015 r. spółek komandytowych) oraz wyłączenie prawa do korzystania ze zwolnienia od podatku CIT wypłat dywidend i innych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych podlegających odliczeniu w spółce wypłacającej.

Wprowadzony w 2013 r. system aukcji sprzedaży praw do emisji gazów cieplarnianych będzie dodatkowym źródłem dochodów budżetu państwa w całym horyzoncie prognozy.

W 2014 r. poziom prognozowanych dochodów niepodatkowych ulegnie znacznemu obniżeniu w stosunku do prognozowanych na 2013 r., co wynika głównie z braku wpłaty z zysku NBP oraz braku wpłat ze sprzedaży w drodze aukcji częstotliwości z pasma 800 MHz oraz opłaty wnoszonej z tytułu rezerwacji częstotliwości 1800 MHz (występujących w 2013 r.).

Dochody budżetu państwa (w mld zł)					
Wyszczególnienie	2012*	Ustawa 2013**	2014	2015	2016
Dochody ogółem	287,6	304,2	288,7	297,0	316,0
1. Dochody podatkowe, w tym:	248,3	267,0	261,0	273,7	290,4
1a. Podatki pośrednie	181,9	192,2	190,8	199,8	209,9
1b. Podatki bezpośrednie	65,0	72,6	68,2	71,9	78,5
2. Dochody niepodatkowe	35,2	33,7	24,2	20,2	22,1
3. Cło	2,0	2,0	2,1	2,2	2,3
4. Dochody z UE i inne bezzwrotne	2,2	1,6	1,4	0,9	1,2

*Dane wstępne.

**Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Narodowy Bank Polski dochody budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku banku centralnego w 2013 r., ujęte w budżecie państwa na 2013 r. w kwocie 401,9 mln zł zostały uwzględnione w wysokości 5.264 mln zł.

2.3.2. Wydatki budżetu państwa

Plan wydatków budżetu państwa na lata 2013-2016 pokazuje maksymalne ich pułapy, zgodnie z metodologią ustaw budżetowych. Są one opracowywane przy uwzględnieniu istniejącej sytuacji w finansach publicznych oraz ram fiskalnych wynikających zarówno z prawa krajowego, jak i wymogów unijnych. W związku z niestabilną sytuacją ekonomiczną w Europie i na świecie zrewidowano m.in. prognozy wzrostu polskiego PKB. Tym samym, w celu zapewnienia racjonalnej ścieżki schodzenia z poziomu deficytu sektora finansów publicznych, zmianom uległy również prognozy dotyczące wydatków budżetu państwa. Należy również pamiętać, że konsekwencją przekroczenia przez deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych jeszcze w 2008 r. wartości referencyjnej 3% PKB było podjęcie przez Radę Ecofin decyzji o istnieniu w Polsce nadmiernego deficytu i wydanie zaleceń dotyczących

jego redukcji. Należy równocześnie podkreślić, że ograniczenie nominalnego salda sektora tylko do wysokości 3% PKB może być niewystarczające. Rada Ecofin zaleciła, aby redukcja tego deficytu nastąpiła poprzez poprawę salda strukturalnego średniorocznie o przynajmniej 1% PKB, począwszy od 2010 r. Równocześnie Rada podkreśliła potrzebę osiągnięcia przez Polskę średniookresowego celu budżetowego (MTO) po wyeliminowaniu nadmiernego deficytu.

Jednym z działań mających na celu ograniczenie deficytu jest oszczędna konstrukcja finansów budżetu państwa po stronie wydatkowej. Racjonalne szacunki wydatków budżetu państwa mają kluczowe znaczenie dla poziomu wydatków sektora finansów publicznych. Zatem szczególnie istotne jest ściśle przestrzeganie tymczasowej reguły wydatkowej, wprowadzającej mechanizm ograniczający wzrost wydatków publicznych.

Reguła ta została ujęta w ramy prawne w 2011 r. nowelizacją ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Polega ona na redukcji wydatków o charakterze uznaniowym, a więc niewynikających z istniejących ustaw regulujących wydatki publiczne oraz nowych wydatków prawnie zdeterminowanych. Wzrost ww. wydatków nie powinien przekraczać 1% w ujęciu realnym (w odniesieniu do całego budżetu wydatków elastycznych, a nie poszczególnych wydatków lub części budżetowych). Stosowanie reguły ma zapewnić elastyczność w przypadku wystąpienia wstrząsów makroekonomicznych, pozwalając na prowadzenie antycyklicznej polityki fiskalnej. W planie założono, że wydatki te będą rosły w stopniu nieco niższym niż według reguły. Ponadto dzięki stosowaniu reguły następować będzie stopniowe ograniczenie wielkości sektora publicznego w gospodarce. Podjęte działania przyczynią się zatem do wprowadzenia większej dyscypliny w gospodarowaniu środkami publicznymi, a tym samym do racjonalnego planowania i wykorzystania, a w konsekwencji ograniczenia nadmiernego wzrostu wydatków oraz zahamowania szybkiego wzrostu długu publicznego w Polsce. Reguła wydatkowa odnosi się do wydatków elastycznych, które stanowią ok. 25% wszystkich wydatków budżetu państwa. W celu przyspieszenia procesu uzdrawiania finansów publicznych konieczne wydaje się rozszerzenie zakresu stosowania reguły wydatkowej, tak aby obejmowała jak największą część wydatków publicznych. W związku z tym prowadzone są prace nad uelastycznieniem wydatków sztywnych, jednakże wymaga to zmian wielu ustaw, które determinują ich wzrost.

W latach 2013-2016 wydatki budżetu państwa są kształtowane głównie przez kwoty wydatków prawnie zdeterminowanych (tzw. wydatki sztywne). Największy wpływ na ich poziom będą miały m.in. dotacje do FUS i

FER, wydatki na obronę narodową, subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego oraz koszty obsługi długu publicznego.

Należy podkreślić, że na lata 2013-16 planowane jest stopniowe zmniejszanie udziału wydatków budżetu państwa w PKB, tak aby w 2016 r. ich udział w PKB spadł poniżej 19% (z ok. 20,7% w 2012 r.).

W planowanych wydatkach uwzględniono również środki m.in. na:

- program „Mieszkania dla młodych”, który zastąpi realizowany dotychczas program „Rodzina na swoim”, zakłada się wprowadzenie tych zmian przy równoległym zniesieniu tzw. ulgi w podatku VAT polegającej na zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budową i remontem,
- podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli akademickich,
- wydatki związane z urlopami rodzicielskimi,
- dotacje celowe dla gmin na zwiększenie liczby miejsc i poprawę warunków wychowania przedszkolnego,
- wzrost udziału dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z tworzeniem i utrzymaniem miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobków i klubów dziecięcych),
- wsparcie restrukturyzacji samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- realizację inwestycji kolejowych w ramach Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015,
- wzrost zasiłku pielęgnacyjnego dla dzieci wymagających całodobowej opieki.

Prognozę wydatków budżetu państwa na lata 2013-2016 przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Wydatki budżetu państwa			
rok	mld zł	% PKB	dynamika
2013*	335,0	20,4	-
2014	343,7	20,0	102,6
2015	353,7	19,3	102,9
2016	358,7	18,3	101,4

* Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2013.

2.3.3. Deficyt budżetu państwa

Maksymalny deficyt budżetu państwa (w mld zł)				
	2013*	2014	2015	2016
Deficyt	35,6	55,0	56,7	42,7

*Poziom deficytu budżetu państwa zgodny z ustawą budżetową na rok 2013.

Maksymalny limit deficytu budżetu państwa stanowi kluczową kategorię w planowaniu budżetowym ze względu na art. 105 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym w projekcie ustawy budżetowej na dany rok poziom deficytu nie może być większy niż poziom deficytu ustalony na ten rok w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa. W praktyce

wykonanie deficytu budżetu państwa jest regularnie niższe niż dopuszczony ustawą budżetową poziom. W związku z tym wielkości przedstawione w powyższej tabeli należy traktować jako bardzo konserwatywne oszacowanie poziomu deficytu budżetu państwa, przy uwzględnieniu maksymalnego poziomu wydatków.

2.4. Przychody i rozchody budżetu państwa

Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa (w mld zł)					
	2012	Ustawa 2013*	2014	2015	2016
Potrzeby pożyczkowe netto	37,3	45,7	55,0	69,3	47,6

*Wielkości z ustawy budżetowej na 2013 r.

Przyjęte poziomy potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa zostały przedstawione w tabeli. Do potrzeb pożyczkowych netto finansowanych nowo zaciąganym długiem, poza deficytem budżetu państwa, który jest ich głównym składnikiem, należą przede wszystkim: wynik budżetu środków europejskich, refundacja z tytułu ubytku składki przekazywanej do OFE i udzielane pożyczki. W kierunku pomniejszenia potrzeb pożyczkowych netto oddziałują wpływy do budżetu z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

Założono, że wprowadzony zostanie kolejny etap konsolidacji zarządzania płynnością jednostek sektora finansów publicznych, co w horyzoncie WPPF przyczyni się do ograniczenia potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa.

Źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych będą przychody na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Przychody na rynku krajowym będą pochodzić z emisji obligacji i bonów skarbowych. Dominująca część pozyskiwanych w ten sposób środków będzie pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych. Sprzedaż pozostałych rodzajów obligacji (zmiennoprocentowych i indeksowanych) stanowić będzie uzupełniające źródło

finansowania. Podobne znaczenie będzie miała emisja bonów skarbowych, stosowanych przede wszystkim jako instrument zarządzania płynnością. Przychody zagraniczne będą pochodzić ze sprzedaży obligacji na rynkach międzynarodowych oraz z kredytów zaciąganych w międzynarodowych instytucjach finansowych (głównie w Europejskim Banku Inwestycyjnym oraz Banku Światowym).

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych będzie wynikała z realizacji celu strategii zarządzania długiem, tj. minimalizacji kosztów obsługi długu w długim okresie przy przyjętych ograniczeniach na ryzyko oraz bieżącej sytuacji rynkowej i budżetowej.

Poziom przychodów oraz rozchodów budżetu państwa jest wynikiem operacji pozyskiwania środków na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu oraz operacji zarządzania długiem. Źródłem przychodów jest przede wszystkim emisja długu oraz wpływy z prywatyzacji. Poziom rozchodów wynika głównie z wielkości istniejącego i prognozowanego do wykupu długu w poszczególnych latach oraz założonych potrzeb pożyczkowych netto innych niż deficyt budżetu państwa i wynik budżetu środków europejskich.

Przychody i rozchody budżetu państwa (w mld zł)*

rok	Przychody	Rozchody
2012	255,2	221,0
2013**	267,4	238,0
2014	251,0	213,3
2015	292,5	244,1
2016	249,2	226,9

* Podlegające limitowi (zgodnie z ustawą o finansach publicznych limit rozchodów nie uwzględnia kwot wynikających z operacji zaciągania i spłaty zobowiązań w tym samym roku budżetowym).

** Wielkości z ustawy budżetowej na 2013 r.

ROZDZIAŁ III

Budżet środków europejskich w latach 2013-2016

Budżet środków europejskich obejmuje dochody i wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (tj. w ramach Narodowej Strategii Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz na realizację Wspólnej Polityki Rolnej), z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Wieloletni Plan Finansowy Państwa określa prognozy dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz prognozę wyniku budżetu środków europejskich.

Łącznie na lata 2013-2016 zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w wysokości 232,1 mld zł. Dochody będą uzyskane w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2009-2014, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW), Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz Wspólnej Polityki Rolnej.

Jednocześnie na lata 2013-2016 zaplanowano łącznie wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 241,6 mld zł. Wydatki budżetu środków europejskich będą realizowane w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2009-2014, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW), Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz Wspólnej Polityki Rolnej, w ramach której zaplanowano 84,7 mld zł.

Wynik budżetu środków europejskich odpowiednio w latach 2013-2016, na koniec okresu, oszacowano łącznie na - 9,5 mld zł.

Narodowa Strategia Spójności (NSS) określa strategiczne priorytety i obszary wykorzystania funduszy unijnych oraz systemy wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),

Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności, w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013.

NSS ma na celu stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia i wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Szczegółowe cele NSS są następujące:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Narodowa Strategia Spójności obejmuje następujące Programy Operacyjne:

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej, działania PO IŚ mieszczą się przede wszystkim w funkcji 19 (Infrastruktura transportowa) i 12 (Środowisko).
2. Regionalne Programy Operacyjne
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki regionalnych PO mieszczą się przede wszystkim w funkcji 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju).
3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej olbrzymia większość wydatków PO KL mieści się w funkcjach: 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju), 14 (Rynek pracy), 13 (Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny) oraz 3 (Edukacja, wychowanie i opieka).
4. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej działania PO IG dotyczą głównie funkcji 6 (Polityka gospodarcza kraju) oraz 10 (Nauka polska).
5. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej

Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki PO RPW mieszczą się przede wszystkim w funkcji 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju) oraz 19 (Infrastruktura transportowa).

Wspólna Polityka Rolna UE obejmuje płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, organizacji rynku owoców i warzyw, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 oraz działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych. Są to działania mieszczące się w priorytecie 5 „Rozwój Obszarów Wiejskich” Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015.

Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej, wydatki będą ponoszone w funkcji 21 (Polityka rolna i rybacka).

W ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego realizowany jest Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013. Główne cele Programu to:

- racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód i poprawa efektywności sektora rybackiego,
- podniesienie konkurencyjności polskiego rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego i przetwórstwa ryb,
- poprawa jakości życia na obszarach zależnych od rybactwa.

Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki Programu ponoszone będą głównie w funkcji 21 (Polityka Rolna i Rybacka).

Do niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) należą:

1. Norweski Mechanizm Finansowy (NMF 2009-2014) oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG 2009-2014). Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki dotyczyć będą różnorodnych funkcji, w tym np. 3 (Edukacja, wychowanie i opieka) oraz 16 (Sprawy obywatelskie).

2. Szwajcarsko-Polski Program Współpracy Wydatki dotyczą różnorodnych funkcji określonych w zadaniowej klasyfikacji budżetowej, np. 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju), 12 (Środowisko), 14 (Rynek pracy), 16 (Sprawy obywatelskie) i innych.

Budżet środków europejskich (w mld zł)

rok	Dochody	Wydatki	Wynik
2013*	81,4	75,2	6,2
2014	71,2	71,6	-0,4
2015	46,6	58,0	-11,4
2016	32,9	36,8	-3,9
2013-2016	232,1	241,6	-9,5

*Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2013.

ROZDZIAŁ IV

Państwowy dług publiczny

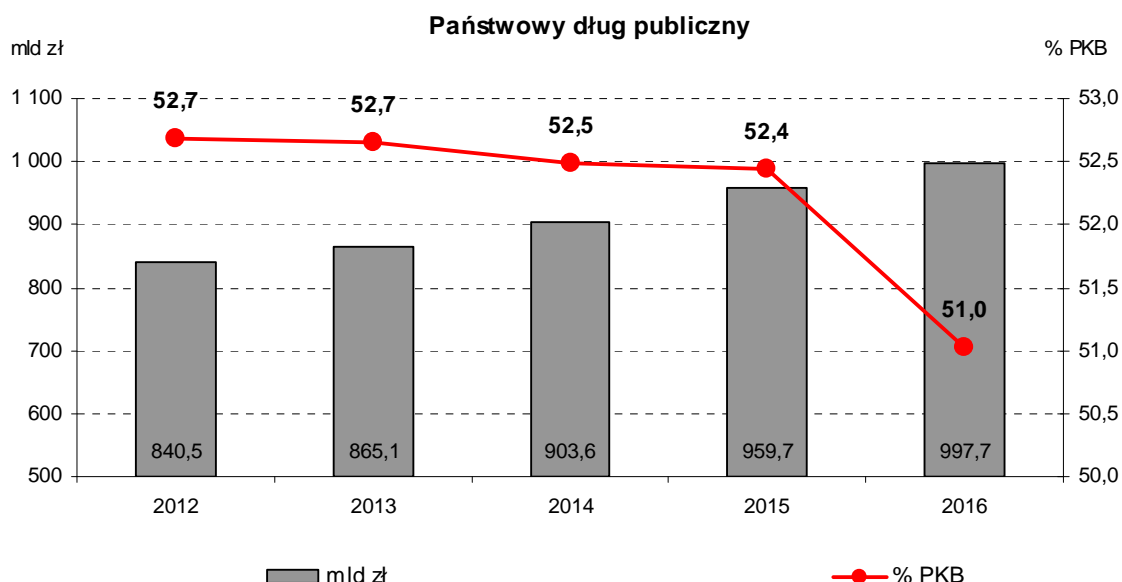
W horyzoncie WPPF realizowana będzie *Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2013-2016* oraz, po przyjęciu przez Radę Ministrów wraz z projektem ustawy budżetowej na rok 2014, *Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2014-2017*. Zarządzanie długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływanie na dług sektora finansów publicznych będzie ukierunkowane na

realizację celu *Strategii*, jakim jest minimalizacja kosztów obsługi długu przy przyjętych ograniczeniach związanych z ryzykiem.

W tabeli przedstawiony został poziom państwowego długu publicznego oraz jego relacji do PKB na koniec 2012 r. oraz prognozy tych wielkości w latach 2013-2016.

Państwowy dług publiczny w roku 2012 oraz prognozy na lata 2013-2016

		2012	2013	2014	2015	2016
Państwowy dług publiczny	mld zł	840,5	865,1	903,6	959,7	997,7
	% PKB	52,7	52,7	52,5	52,4	51,0

Przedstawione prognozy są zgodne z założeniami makroekonomicznymi i fiskalnymi przyjętymi do Programu Konwergencji. Aktualizacja 2013 i odzwierciedlają najbardziej prawdopodobny poziom długu publicznego.

Według aktualnie posiadanych danych wartość państwowego długu publicznego na koniec 2012 r. wyniosła 840,5 mld zł, a jego relacja do PKB wyniosła 52,7%. Oznacza to, że w 2012 r. relacja długu do PKB przekraczała próg 50%, ale ukształtowała się poniżej progu 55%.

W 2012 r. nastąpił spadek relacji państwowego długu publicznego do PKB z 53,5% na koniec 2011 r. do 52,7%. Obniżenie relacji PDP do PKB było efektem

wolniejszego niż w latach ubiegłych przyrostu długu Skarbu Państwa (na spadek długu Skarbu Państwa znaczący wpływ miały różnice kursowe spowodowane umocnieniem się złotego wobec walut, w których denominowany jest dług zagraniczny) oraz niskiej dynamiki długu sektora samorządowego. Po dynamicznym przyroście długu sektora samorządowego w latach 2009-2011, zmniejszenie tempa tego przyrostu było spowodowane m.in. wejściem w życie mechanizmów przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.

Zgodnie z założeniami w 2013 r. relacja państwowego długu publicznego do PKB wyniesie 52,7%, a następnie ulegać będzie ograniczeniu, do poziomu 51,0% na koniec 2016 r.

Zmiany relacji długu do PKB w latach 2013-2016 będą przede wszystkim konsekwencją kształtowania się potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, tempa wzrostu PKB oraz kursu złotego w stosunku do innych walut, w tym zwłaszcza do euro. Istotnym uwarunkowaniem wpływającym na potrzeby pożyczkowe budżetu państwa będzie wejście w życie nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020, która przełoży się na wynik budżetu środków europejskich w kolejnych latach. Na wielkość potrzeb

pożyczkowych wpływ będą miały również przychody z prywatyzacji oraz saldo lokat wolnych środków jednostek sektora finansów publicznych w ramach konsolidacji zarządzania płynnością.

Podobnie jak w latach poprzednich, znaczącą większość państwowego długu publicznego będzie stanowić dług Skarbu Państwa (średnio w latach 2013-2016 około 92%).

Załącznik

Wydatki budżetu państwa według funkcji na lata 2013-2016

Przedstawiony poziom wydatków w poszczególnych funkcjach i określone cele stanowią aktualizację Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2012-2015 przyjętego 8 maja 2012 r., sporządzoną w oparciu o ustawę budżetową na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r., uzupełnioną o prognozy na 2016 r.

Prognoza wydatków budżetu państwa została przedstawiona w układzie obejmującym funkcje państwa wraz z celami i miernikami stopnia wykonania danej funkcji (art. 104 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

Funkcja 1. Zarządzanie państwem

Funkcja 1 obejmuje domenę działań państwa związaną z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej. W ramach tej funkcji realizowane są zadania zmierzające do wypełnienia najistotniejszych zapisów zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, określających podstawowe zasady demokratycznego ustroju. Zadania

realizowane w ramach funkcji 1 polegają na obsłudze merytorycznej, prawnej, organizacyjnej, finansowej, technicznej i kancelaryjno-biurowej organów władzy państwowej i urzędów centralnych. W ramach tej funkcji dysponenti sprawują również nadzór nad systemem zamówień publicznych oraz kontrolują realizację zadań przez podległe jednostki.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,4	4,3

Wydatki realizowane w ramach funkcji 1 – Zarządzanie państwem stanowią wydatki stałe związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem organów władzy

publicznej oraz wykonywaniem zadań administracji rządowej. Planuje się, że wydatki te wyniosą w latach 2013-2016 łącznie 5,7 mld zł.

Ze względu na charakter funkcji nie prezentuje się mierników.

Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny

W ramach tej funkcji zgrupowane są działania służb państwowych na rzecz zapobiegania i zmniejszania przestępczości, w tym gospodarczej, zagrożenia terrorystycznego, zapobiegania i łagodzenia skutków katastrof naturalnych oraz spowodowanych działalnością człowieka. Celem działań w ramach funkcji 2 jest poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego. Zadaniem służb jest utrzymanie zdolności do zapewnienia odpowiedniej interwencji w przypadku

wystąpienia zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa publicznego, życia i zdrowia obywateli, porządku prawnego i majątku narodowego, jak również ochrona przed bezprawnymi działaniami oraz skutkami klęsk żywiołowych.

Zakres omawianej funkcji wpisuje się w zakres celu 7, określonego w strategii Sprawne Państwo 2020, „Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	14,7	45,8

Na realizację zadań w ramach funkcji 2 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 60,5 mld zł.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego	Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem (liczba przestępstw wykrytych przez ogólną liczbę przestępstw stwierdzonych) (w %)	67,8	68	stabilny	68
	Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia (w min i sek.)	9 min 48 s	9 min 45 s	spadek	9 min 30 s
	Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą (w %)	85	84	wzrost	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Realizacja celu wymaga systematycznej pracy m.in. na rzecz poprawy sprawności, wizerunku oraz zaufania do instytucji i służb porządku publicznego, organizowania działań na rzecz bezpieczeństwa na poziomie ogólnokrajowym i lokalnym oraz doskonalenia funkcjonowania systemu zarządzania kryzysowego. Konkretnie zadania dotyczą zapewnienia bezpieczeństwa granicy UE/Schengen, przeciwdziałania i zwalczania przestępstw oraz zagrożeń związanych z bezpieczeństwem powszechnym.

Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w latach 2013-2016 będzie utrzymywał się na stabilnym poziomie. Prognozuje się, że jego wartość na przestrzeni lat

objętych aktualizacją WPPF utrzyma się na poziomie 68%.

Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia wykazuje stałą tendencję poprawy. Średni czas oczekiwania zostanie skrócony z 9 min. 48 sek. w roku 2013 do 9 min. 30 sek. w roku 2016. Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą ulegnie poprawie z 84% w roku 2013 do 87% w roku 2016. Oznaczać to będzie wzrost poziomu bezpieczeństwa granicy zewnętrznej UE.

Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka

Zadania realizowane w ramach tej funkcji służą podwyższeniu jakości wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, zapewnieniu powszechnego dostępu do nauki, jak również wspieraniu funkcji wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej realizowanej przez szkoły i inne placówki oraz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Funkcja obejmuje zadania w zakresie edukacji, wychowania i opieki, które dotyczą m.in. wychowania przedszkolnego, wychowania i szkolnictwa podstawowego oraz gimnazjalnego, kształcenia ogólnokształcącego, specjalnego i zawodowego, określania programów, podręczników i środków dydaktycznych nauczania, systemu egzaminów

zewnętrznych, organizowania pomocy stypendialnej dla uczniów, pragmatyki zawodowej nauczycieli. W ramach funkcji 3 została ujęta subwencja oświatowa. W obszarze tym ujęte są również działania rządu w sprawach młodzieży. Ważnym elementem w tym obszarze jest rozwój szkolnictwa wyższego – zapewnienie obywatelom możliwości kształcenia na poziomie wyższym jest istotnym zadaniem państwa, dlatego też wspierane są działania mające na celu upowszechnienie wyższego wykształcenia w społeczeństwie polskim. Zakres funkcji wpisuje się w realizację szczegółowego celu 1 „Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji” w ramach projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, jak

również w cel szczegółowy 5 „Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli”, określony w

projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	53,7	163,5

Na realizację zadań w ramach funkcji 3 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 217,2 mld zł. Ponadto w rezerwie celowej zaplanowano dodatkowe środki z przeznaczeniem m.in. na podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli szkół wyższych. Ich ujęcie w rezerwie celowej zarówno w roku 2014, jak i 2015, wynika jedynie z metodologii rozdziału poszczególnych wydatków w różnych funkcjach. Poza tym w rezerwie celowej (funkcja 4) ujęte zostały również środki na

wsparcie wychowania przedszkolnego, które co do istoty mieści się w zadaniach własnych jednostek samorządu terytorialnego. Tym niemniej rząd podjął decyzję o wprowadzeniu programu wsparcia tych działań (od września 2013 r.), którego głównym celem jest obniżenie kosztów ponoszonych przez rodziców za pobyt dzieci w przedszkolu. Mając to na uwadze, faktyczne wydatki związane z realizacją wskazanych powyżej celów będą znacznie wyższe niż wykazane jedynie w funkcji 3.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 <i>Wykonanie</i>	2013	2014-2015	2016
Podniesienie poziomu jakości kształcenia	Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem	28,13	29,5	wzrost	30,8
	Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (w %)	1) 70 2) 86	1) 66 2) 82	1) wzrost 2) stabilna	1) 69 2) 82
Osiągnięcie do 2020 r. 90% wskaźnika upowszechnienia przedszkolnego	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)	72,7*	76	wzrost	86

* Na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej w oparciu o dane demograficzne sprzed spisu powszechnego.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Cel dla funkcji 3 – Podniesienie poziomu jakości kształcenia, mierzony jest przy zastosowaniu dwóch mierników. Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem, który w latach 2013-2016 wzrasta, co wpisuje się w realizację celu – Podniesienie poziomu jakości kształcenia.

Osiągnięte w 2012 r., wyższe od planowanych później wartości dla drugiego z mierników, związane były z (1) możliwością przystępowania do egzaminu na dotychczasowych zasadach przez osoby, które

kształciły się wg starej podstawy programowej oraz (2) większą liczbą przystępujących do egzaminu maturalnego spośród osób, które wcześniej nie zdały matury. Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (w %), w latach 2013-2016 wzrasta, jeśli chodzi o egzaminy zawodowe (1), a w przypadku matur (2) utrzymuje się na tym samym poziomie. Zakładany

wzrost wartości miernika wynika z trendu zwiększonego zainteresowania zdaniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe u absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe.

Drugi cel w ramach funkcji 3 Edukacja, wychowanie i opieka związany jest z upowszechnieniem wychowania przedszkolnego i stworzeniem warunków do objęcia do roku 2020 wychowaniem przedszkolnym co najmniej 90% dzieci w wieku 3-5 lat. Zgodnie z obecnie

obowiązującym prawem, od 1 września 2014 r. wszystkie dzieci 6-letnie zostaną objęte edukacją szkolną. Prognozy zakładają stały wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym i osiągnięcie wartości 86% w 2016 r., co oznaczać będzie wzrost o 13 p.p. w stosunku do ok. 73% odnotowanych w 2012 r. Sprzyjać temu będzie wsparcie rządu dla obniżenia cen za jedną godzinę pobytu dziecka w przedszkolu do 1 zł.

Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa

Funkcja 4 obejmuje zadania z obszaru zarządzania finansami publicznymi. Głównym celem jest efektywne zaspokajanie potrzeb w zakresie finansowania wszystkich polityk państwa w bezpieczny i stabilny sposób. Optymalne zarządzanie finansami państwa stanowi konieczny warunek wspierania stabilnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. W ramach funkcji 4 ujęto m.in. rezerwy ogólną i celowe oraz subwencję ogólną dla jednostek samorządu

terytorialnego. Wydatki na zarządzanie finansami państwa obejmują również koszty obsługi długu publicznego oraz środki własne Unii Europejskiej. Zawiera również działania kontrolne i administracyjne oraz nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym, kontrolę skarbową oraz nadzór nad organami kontroli skarbowej i innymi podmiotami wydatkującymi środki publiczne.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	97,9	307,3

Na realizację zadań w ramach funkcji 4 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 405,2 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik				
		Wartość miernika				
		2012 <i>Wykonanie</i>	2013	2014	2015	2016
Stabilność finansów publicznych	Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB (w %)	3,9	3,5	3,3	2,7	1,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Polska zobowiązana jest decyzją Rady UE Ecofin do zlikwidowania nadmiernego deficytu. Pakt Stabilności i Wzrostu wymaga także utrzymania relacji długu publicznego do PKB na poziomie poniżej 60%. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych powinien docelowo osiągnąć średniookresowy cel budżetowy (MTO) dla Polski na poziomie -1% PKB.

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył limit określony w Pakcie Stabilności i Wzrostu w 2008 r. (3,7% PKB), w 2009 r. osiągnął 7,4% PKB, zaś w 2010 r. 7,9% PKB. Główna przyczyna pogłębienia deficytu związana była ze spadkiem

dochodów sektora w relacji do PKB, przy jednoczesnym wzroście wydatków w relacji do PKB.

W latach 2011-2012 sektor objęły skuteczne wysiłki na rzecz radykalnej konsolidacji fiskalnej. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2011 r. 5,0% PKB, zaś za rok 2012 3,9% PKB. Zakłada się, że w 2013 r. deficyt ten wyniesie 3,5% PKB, natomiast w perspektywie WFPF 2013-2016 będzie on się obniżał do poziomu 1,6% PKB w 2016 r.

Funkcja 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa

Funkcja 5 obejmuje swoim zakresem sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w tym komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, prywatyzacji spółek z udziałem Skarbu Państwa, jak również ochronę interesów Skarbu Państwa. W ramach tej funkcji przeprowadzane są procesy przekształceń własnościowych majątku państwowego, nadzorowana

jest działalność spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz gospodarowanie przejętym mieniem po zlikwidowanych lub upadłych przedsiębiorstwach państwowych. Ponadto są zaspokajane roszczenia majątkowe wobec Skarbu Państwa (m.in. wypłaty odszkodowań reprivatyzacyjnych i dla osób represjonowanych oraz rekompensat tzw. zabużańskich).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	0,2	0,6

Na realizację zadań w ramach funkcji 5 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 0,8 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Zwiększanie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez zmianę struktury własnościowej	Wartość planowanych przychodów z prywatyzacji (w mld zł)	9,16	5,0	spadek*	
Wywiązywanie się ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli	Liczba zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków (w %)	100	100	stabilna	100

* W latach 2014-2016 przewiduje się, że wartość miernika będzie spadać. Spowodowane jest to rozpoczęciem realizacji programu „Inwestycje Polskie” oraz możliwymi do uzyskania przychodami z prywatyzacji podmiotów, które nie zostaną zbyte w trakcie obowiązywania „Planu prywatyzacji na lata 2012-2013”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Skarbu Państwa.

Zmiana struktury własnościowej na rzecz podmiotów prywatnych ma na celu poprawę kondycji finansowej firm, optymalizację produkcji oraz usług i uzyskanie trwałej zdolności do konkurowania na rynku. Miernik realizacji wspomnianego celu dotyczy wartości planowanych na dany rok budżetowy przychodów z prywatyzacji. Wraz ze zmniejszającym się zasobem podmiotów z udziałem skarbu państwa planowane przychody z prywatyzacji się zmniejszają. W roku 2011 z tego tytułu uzyskano 13,1 mld zł, a w roku 2012 – 9,2

mld zł. Przewiduje się, że w roku 2013 będzie to 5,0 mld zł. Zgodnie z szacunkami w kolejnych latach wartość ta będzie ulegać spadkowi.

Wartość miernika określającego liczbę zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków uzależniona jest od zaspokojonych roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa z naruszeniem prawa, w odniesieniu do ilości wniosków z roszczeniami wobec Skarbu Państwa, które zostały uznane za zasadne.

Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju

Zakres funkcji 6 obejmuje działania mające na celu zapewnienie stałego wzrostu gospodarczego, postępu społeczno-ekonomicznego oraz rozwoju gospodarki krajowej. W ramach tej funkcji realizowane są także inicjatywy związane ze współpracą gospodarczą z zagranicą, polityką energetyczną, telekomunikacją i własnością przemysłową. Zadania państwa obejmują

umacnianie konkurencyjności oraz innowacyjności gospodarki, zapewnienie stabilnych i sprzyjających rozwojowi warunków prawno-organizacyjnych, w szczególności przez ochronę konkurencji, konsumentów, jak również nadzór rynkowy i pomoc publiczną. Kolejnym elementem działań jest państwowy nadzór oraz kontrola nad rynkiem energetycznym,

bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną. Stabilnemu zapewnieniu dostaw paliw i energii oraz zwiększeniu efektywności ich wykorzystania służy dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia i sposobu wytwarzania energii, a także dobra infrastruktura. W obszarze zadań funkcji 6 podejmowane są działania na rzecz rozwoju rynku telekomunikacyjnego, w tym szerokopasmowego dostępu do Internetu, turystyki oraz rzetelnej informacji gospodarczej.

Zakres funkcji wpisuje się w realizację wszystkich celów określonych w Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”. Obszar omawianej funkcji wpisuje się również w realizację celu nr 2, określonego w projektowanej strategii Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, pn. „Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	2,7	7,9

Na realizację zadań w ramach funkcji 6 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 10,6 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki	PKB per capita (w relacji do UE-27) (w %)	66*	67*	wzrost	71*
Bezpieczeństwo energetyczne kraju	Udział produkcji energii elektrycznej z paliw pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej (w %)	94,4**	> 85	stabilny	> 85
	Nadwyżka mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy (w %)	15,9*	> 10	stabilna	> 10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki i (*) Ministerstwa Finansów

** zgodnie z metodologią pozyskiwania informacji z sektora energetycznego ostateczne zagregowane dane o poziomie miernika są dostępne z rocznym opóźnieniem.

Podstawowym celem funkcji 6 jest stabilny i zrównoważony rozwój gospodarki polskiej. Stan jego realizacji jest mierzony za pomocą miernika syntetycznego, którym jest wartość PKB *per capita* w relacji do średniej dla 27 krajów Unii Europejskiej (wg parytetu siły nabywczej). W latach 2008–2012 gospodarka polska odnotowała średnioroczne tempo wzrostu gospodarczego na poziomie ok. 3,4% co pozwoliło w latach kryzysu gospodarczego na świecie i w Europie na poprawę tej relacji. Poziom PKB *per capita* dla Polski w relacji do średniej UE wzrósł z 57,5% w roku 2008 r. do (wg aktualnych szacunków) 66% w 2012 r. Zgodnie z szacunkami PKB *per capita* na lata 2013-2016 podtrzymany zostanie stały wzrost tej relacji. Przewiduje się, że w 2016 r. PKB *per capita* w Polsce będzie stanowił 71% średniego poziomu PKB *per capita* dla UE-27.

W stosunku do roku poprzedniego zrezygnowano z miernika pokazującego poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną (w mld zł), ponieważ nie pozwalał on na bezpośrednią ocenę skuteczności i efektywności tych nakładów, a tym samym stopnia realizacji celu.

Drugim celem określonym dla funkcji 6 jest bezpieczeństwo energetyczne kraju, do jego pomiaru wykorzystano dwa mierniki. Szacunki wskazują, że udział produkcji energii elektrycznej z paliw pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej będzie przekraczał 85% dla całego okresu 2013-2016. W tym czasie przewiduje się istnienie ponad 10% nadwyżki mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy.

Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo

W ramach działań państwa w obszarze funkcji 7 realizowane są podstawowe programy rządowe polityki mieszkaniowej obejmujące wsparcie nowych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym, inwestycji zapobiegających degradacji fizycznej istniejącego zasobu oraz innych ustawowo określonych zobowiązań w zakresie finansowania mieszkalnictwa. Funkcja obejmuje również poprawę stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć mających na celu poprawę efektywności energetycznej. Szczegółowe zadania dotyczą m.in. nadzoru nad przestrzeganiem

prawa w budownictwie dotyczącego procesów, obiektów i obrotu rynkowego (w tym norm jakościowych i bezpieczeństwa) oraz przestrzegania prawa i standardów z zakresu geodezji i kartografii. Zakres funkcji wpisuje się w kilka celów opisanych w Strategii Rozwoju Kraju 2020 w ramach obszarów strategicznych: II. Konkurencyjna Gospodarka i III. Spójność społeczna i terytorialna. Rozwinięcie tych celów znalazło się również w projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, projekcie Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko oraz w Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,9	5,9

Na realizację zadań w ramach funkcji 7 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 7,8 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 <i>Wykonanie</i>	2013	2014-2015	2016
Poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców (w szt.)	356,5	360,1	wzrost	370,9
	Liczba nowobudowanych mieszkań na 1 000 mieszkańców (w szt.)	3,96	4,0	stabilna	4,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych stanowi jasny i adekwatny cel dla funkcji 7. Prognozowane wartości pierwszego miernika wskazują na 5,1% wzrost liczby mieszkań w 2016 r. w stosunku do roku 2011 r. Wartość tego miernika w głównej mierze wynika z rozmiarów oraz jakości istniejących zasobów i zmienia się na skutek realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych oraz wycofywania z eksploatacji części istniejących zasobów. Wartość tego miernika nie jest powiązana bezpośrednio z corocznymi wydatkami budżetowymi. Przyjęty na 2013 r. wskaźnik w wysokości 360,1 uwzględnia wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) i jest podstawą dla prognozowania wysokości tego wskaźnika w latach 2014-2016.

Liczba nowobudowanych mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców jest wskaźnikiem pokazującym

bieżący stan sektora budownictwa mieszkaniowego oraz pośrednio efekty działań rządu, jego aktywność finansową i regulacyjną. Aktywność ta jest związana z koniunkturą na prywatnym rynku mieszkaniowym, ale również z programami rządowymi bezpośrednio stymulującymi wzrost podaży mieszkań (np. program „Rodzina na swoim”, program budownictwa społecznego, program budownictwa socjalnego). Istotną rolę odgrywa adekwatność przepisów wpływających na przebieg procesu inwestycyjno-budowlanego. Działania te przekładają się na prognozowaną liczbę wybudowanych mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, która szacowana jest w okresie 2013-2016 na 4,0 rocznie.

Funkcja 8. Kultura fizyczna

Aktywność w obszarze kultury fizycznej wspiera realizację priorytetów rozwojowych w dziedzinie kapitału ludzkiego i społecznego. Efektem działań w obszarze kapitału ludzkiego jest m.in. poprawa stanu zdrowia, poziomu edukacji, czy zwiększanie wydajności pracy. Wśród zadań wspieranych ze środków publicznych znajdują się inicjatywy mające na celu promocję i upowszechnianie aktywności fizycznej w społeczeństwie, wspieranie sportu wyczynowego oraz rozwój

infrastruktury sportowej. Zakres funkcji 8 wpisuje się w realizację celu nr 2 „Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne”, zawartego w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, jak również celu szczegółowego nr 4 „Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej”, określonego w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	0,3	0,8

Na realizację zadań w ramach funkcji 8 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 1,1 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Poszerzenie oferty ogólnodostępnej infrastruktury sportowej	Liczba obiektów dofinansowanych w danym roku/narastająco do liczby obiektów istniejących w roku 2011 (w %)	107,0	109,6	wzrost	121,6
Zwiększenie aktywności fizycznej społeczeństwa	Liczba osób deklarujących aktywność fizyczną w danym roku w stosunku do liczby takich osób w roku poprzednim (w %)	100	104	wzrost	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Poszerzenie oferty infrastruktury sportowej monitorowane jest za pomocą miernika odnoszącego się do zaangażowanych środków publicznych. Liczba obiektów ogólnodostępnej infrastruktury sportowej dofinansowanych ze środków publicznych pozwala ocenić zmianę stanu całej infrastruktury sportowej. Wartość tego miernika odnoszona do poziomu z 2011 r. wzrasta ze 109,6% w 2013 r. do 121,6% w 2016 r. Dodatkowo należy wskazać, że lokalizacja nowych obiektów podąża za potrzebą harmonijnego rozwoju infrastruktury sportowej na terenie całego kraju i uwzględnia tereny dotychczas nieposiadające nowoczesnych urządzeń sportowych. W latach 2013-2016 planowana jest kontynuacja programów dedykowanych rozwojowi bazy sportowej przeznaczonej dla sportu powszechnego oraz sportu wyczynowego

(wojewódzkie wieloletnie programy rozwoju bazy sportowej i program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu), a także planowane jest wdrożenie dodatkowych programów rozwoju infrastruktury sportowej odpowiednio dostosowanych do lokalnych potrzeb i możliwości finansowych samorządów terytorialnych.

Drugim celem wskazanym dla funkcji Kultura fizyczna jest zwiększenie aktywności fizycznej. W całym okresie 2013-2016 przewidywany jest roczny wzrost liczby osób deklarujących taką aktywność. Wolniejsze tempo przyrostu liczby osób deklarujących aktywność fizyczną w 2016 r. wynika z uwzględnienia w konstrukcji miernika rosnącej z roku na rok skumulowanej liczby takich osób (efekt bazy).

Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe

Funkcja ta obejmuje działalność kulturalną oraz sprawy rozwoju i opieki nad materialnym oraz niematerialnym dziedzictwem narodowym. W tym obszarze działalności państwa mieści się podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej, ochrona zabytków, miejsc pamięci narodowej, grobów, cmentarzy wojennych. Wspierana jest działalność muzeów, działalność twórcza i artystyczna, kultura ludowa oraz rękodzieło artystyczne. Promocja kultury i dziedzictwa narodowego uwzględnia starania o rozwój wydawnictw, księgarstwa, bibliotek i czytelnictwa, edukacji kulturalnej, wystaw artystycznych oraz wymiany kulturalnej z zagranicą. Ponadto w ramach funkcji 9 realizowane są przedsięwzięcia związane z

zachowaniem, ochroną i rewitalizacją materialnego dziedzictwa kulturowego przez renowację, konserwację oraz adaptację obiektów zabytkowych. Budowane i modernizowane są obiekty wykorzystywane do upowszechniania dóbr kultury narodowej oraz jej promocji. Zakres funkcji wpisuje się w realizację szczegółowego celu nr 3 „Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy”, jak też szczegółowego celu nr 4 „Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego”, określonych w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,9	5,9

Na realizację zadań w ramach funkcji 9 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 7,8 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 <i>Wykonanie</i>	2013	2014-2015	2016
Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1 000 osób w danym roku (w os.)	48,30	45,10	wzrost	46,94
	Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (w %)	136,27	102,1	spadek	83,4
Ochrona i poprawa stanu zachowania dziedzictwa narodowego	Liczba zabezpieczonych odrestaurowanych nieruchomości dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)	624	432	spadek	383
	Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku (w szt.)	55 878 677	60 836 860	wzrost	61 758 857

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pole działań w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego charakteryzuje się ogromną różnorodnością i dużą liczbą zaangażowanych

podmiotów. Wybrane mierniki siłą rzeczy odnoszą się tylko do wybranych rodzajów aktywności. Miernik „widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach

muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1 000 osób w danym roku” bada skuteczność działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa społeczeństwa w kulturze. Zmiany wartości miernika od 45,10 w 2013 r. do 46,94 w 2016 r. wskazują na większą dostępność usług kulturalnych (instytucji artystycznych np. teatrów, oper) i wzrost zainteresowania kulturą ze strony obywateli. Pożądany wzrost wartości miernika świadczy o wzroście efektywności działań instytucji artystycznych. Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (%) mierzy skuteczność realizacji działań mających na celu rozwój, utrzymanie i pielęgnację materialnej substancji kultury.

Dynamika wartości miernika jest stosunkowo zmienna ze względu na wieloletnie cykle budowy i modernizacji obiektów. Wielkości bezwzględne liczby nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze (w roku

2013 – 435 obiektów, w roku 2016 – 322 obiekty) wskazują na zaangażowanie w podtrzymywanie infrastruktury kultury.

Ochrona dziedzictwa narodowego jest procesem, który lepiej poddaje się pomiarowi niż cel poprzedni. Liczba zabezpieczonych, odrestaurowanych nieruchomości obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku wskazuje rozmiary zaangażowania w rewaloryzację, prace remontowe i konserwatorskie obiektów polskiego dziedzictwa narodowego znajdujących się w kraju oraz obiektów polskich lub z Polską związanych, znajdujących się poza granicami kraju. Efekty konserwacji i digitalizacji ruchomych dóbr kultury mierzone są za pomocą liczby zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku. Planowany wzrost wartości miernika o 1,0 mln z ok. 60,8 mln w 2013 r. do 61,8 mln w 2016 r. pozwoli na rozszerzanie masowego i taniego dostępu do dóbr kultury narodowej.

Funkcja 10. Nauka polska

W ramach funkcji 10 realizowane są działania związane z polityką naukową, naukowo-techniczną i innowacyjną państwa. Wydatki publiczne dotyczą działań prorozwojowych i innowacyjnych, których celem jest podniesienie poziomu i efektywności nauki w Polsce, wzmocnienie powiązań z gospodarką oraz wzrost jej konkurencyjności międzynarodowej. Działania

realizowane w ramach obszaru funkcji 10 skierowane są również na rozwój kadr dla innowacyjnej i efektywnej gospodarki. Zakres funkcji wpisuje się w realizację szczegółowego celu nr 2 „Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy”, określonego w Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	5,2	15,8

Na realizację zadań w ramach funkcji 10 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 21,0 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Podniesienie poziomu wyników badań naukowych	Liczba publikacji polskich autorów w światowej liczbie publikacji naukowych w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS (w szt.)	29 143	32 000	wzrost	35 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W ramach funkcji 10 wybrano jako cel podstawowy podniesienie poziomu wyników badań naukowych. Efektywność postawionego celu mierzona jest za pomocą jednego miernika ilościowego, związanego z liczbą publikacji naukowych autorów polskich w światowych

publikacjach. Zgodnie z prognozami liczba publikacji powinna wzrastać o ponad 2,2% średniorocznie, co będzie związane ze zwiększoną aktywnością publikacyjną polskich uczonych i badaczy.

Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic

Funkcja 11 obejmuje działalność dysponentów odpowiedzialnych za sprawy obrony państwa oraz Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, w tym udział w przedsięwzięciach wojskowych wynikających z umów międzynarodowych. Podstawowym zadaniem państwa w tym obszarze jest rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych dla zapewnienia skutecznej obrony i ochrony polskich granic w ramach działań prowadzonych samodzielnie oraz w ramach obrony kolektywnej – również poza granicami Polski. W zakresie wypełniania obowiązków sojuszniczych Siły Zbrojne RP utrzymują gotowość do uczestnictwa w działaniach

organizowanych przez NATO, UE lub w ramach doraźnych koalicji państw. Ponadto w ramach funkcji dysponenci prowadzą działania polegające m.in. na rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium RP. Zakres funkcji wpisuje się w priorytetowy kierunek interwencji: „Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego” (w ramach celu: „Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb obywatela”), w obszarze strategicznym: „Sprawne i efektywne państwo”, który określony został w „Strategii Rozwoju Kraju 2020”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	23,6	76,5

Na realizację zadań w ramach funkcji 11 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 100,1 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP	Relacja wskaźnika potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego	1,0028	1,003	wzrost	1,036
	Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW* w stosunku do poziomu ambicji narodowych („Strategia udziału SZ RP** w operacjach poza granicami kraju”)	0,82-0,69	0,54	spadek	0,1
	Stan osobowy Sił Zbrojnych RP (na koniec roku)	97 690 SZ, 10 010 NSR***	100 000 SZ, 20 000 NSR***	stabilny	100 000 SZ, 20 000 NSR

* Polski Kontyngent Wojskowy.

** Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

*** Narodowe Siły Rezerwowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Obrony Narodowej.

Zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP jest nadrzędnym celem państwa. Jego odpowiednie finansowanie stanowi niepodważalny priorytet budżetu państwa. Rozmiary wydatków i prognozowane wartości mierników wskazują na poprawność działań w ramach tej funkcji. Wskaźnik potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego oblicza się z wykorzystaniem Jednostkowych Wskaźników Jakościowych określonych metodą EPOCC (ang. Equipment Potential Capability Comparison) dla poszczególnych grup sprzętowych

zasadniczego uzbrojenia i sprzętu wojskowego Sił Zbrojnych RP. Na lata 2014-2015 planowany jest wzrost wskaźnika potencjału bojowego wynikający z modernizacji Kołowych Transporterów Opancerzonych Rosomak oraz dostaw nowych transporterów opancerzonych. Wartość miernika „Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW...” uzależniona jest od średniorocznej liczby żołnierzy skierowanych do Polskich Kontyngentów Wojskowych w danym roku oraz wielkości sił jednocześnie przebywających poza granicami kraju, wynikającej ze „Strategii udziału SZ RP w operacjach

międzynarodowych”. Utrzymanie zaangażowania w PKW KFOR w przypadku przejścia operacji do fazy GATE III oraz zaangażowanie SZ RP w Afganistanie po 2014 r., uzależnione jest od podjęcia odpowiednich decyzji zarówno przez NATO i RP. Wartość miernika na przestrzeni lat 2013-2016 zmniejsza się.

Funkcja 12. Środowisko

Zakres funkcji 12 obejmuje sprawy bezpieczeństwa energetycznego, ochrony środowiska (system gospodarowania odpadami, wycofywanie z produkcji oraz użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych, oczyszczalnie i systemy kanalizacyjne, substancje szczególnie szkodliwe odprowadzane od środowiska), racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi (gospodarka wodna, zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna, system obszarów chronionych, bioróżnorodność, rekultywacja gleb, zrównoważona gospodarka zasobami złóż kopalin), technologii informatycznych i komunikacyjnych (tzw. inteligentna energia obejmująca

Ostatni miernik prezentuje stan osobowy Sił Zbrojnych RP na koniec danego roku. Planuje się, że w latach 2013-2016 liczebność sił zbrojnych wyniesie 100 000 żołnierzy zawodowych i 20 000 żołnierzy Narodowych Sił Rezerwowych, zgodnie z założeniami „Programu rozwoju Sił Zbrojnych na lata 2013-2022”.

działania mające na celu zwiększenie wykorzystania i zapotrzebowania na wydajność energetyczną, technologie środowiskowe). Zakres funkcji wpisuje się w realizację celu głównego projektowanej strategii Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko: Zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	0,8	2,2

Na realizację zadań w ramach funkcji 12 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 3,0 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Ochrona i poprawa stanu środowiska w szczególności poprzez zachowanie różnorodności biologicznej oraz właściwą gospodarkę odpadami	Powierzchnia obszarów objęta różnymi formami ochrony przyrody (w ha)	13 629 000	13 104 760	stabilna	13 104 760
	Masa składowanych odpadów w skali kraju/masa wytworzonych odpadów w skali kraju (w %)*	21,5	13	spadek	12
Zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nim ekosystemów	Liczba zakończonych inwestycji hydrotechnicznych w danym roku /rok poprzedni (w %)	325	131	spadek	86

*Wartość miernika z 2012 r. – na podstawie danych GUS, wartości miernika w latach 2013-2016 – na podstawie danych ze Zintegrowanego Systemu Odpadowego. Dane za 2012 r. w stosunku do lat 2013-2016 są nieporównywalne ze względu na to, że zmianie uległo źródło ich pozyskiwania.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Środowiska.

Cel dla funkcji 12 stanowi ochrona i poprawa stanu środowiska. Powierzchnia obszarów objęta różnymi formami ochrony przyrody (w ha) stanowi całkowitą powierzchnię form ochrony przyrody, z uwzględnieniem obszarów lądowych i morskich. Wartość miernika jest stabilna dla lat 2013-2016 i planuje się, że będzie ona na poziomie 13 104 760 ha. Stałość wartości miernika wynika z faktu, że objęcie obszarów ochroną przyrody wymaga długoletniego procesu formalno-prawnego. Drugi miernik stopnia realizacji drugiego celu funkcji 12 stanowi masa składowanych odpadów w skali kraju/masa wytworzonych odpadów w skali kraju (w %). Prezentowane wartości miernika wykazują stałą coroczną tendencję spadkową, począwszy od roku 2012, w którym odnotowano 21,5%. W latach 2013-2016 prognozuje się spadek wartości tego miernika do 12% na koniec okresu. Zgodnie z tymi szacunkami działania w zakresie gospodarki odpadami powinny przynosić stopniowe pozytywne efekty przez ograniczanie odsetka składowanych odpadów oraz zmniejszenie negatywnych skutków składowisk.

Trzeci miernik wskazuje zaangażowanie państwa w realizację inwestycji hydrotechnicznych służących zaspokojeniu potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczeniu zagrożeń wywoływanych przez powodzie i susze (np. rezerwa powodziowa w zbiornikach wodnych, alimentacja rzek w okresach suszy), w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów. Dynamika wartości miernika jest stosunkowo zmienna – wynika to przede wszystkim ze specyfiki realizowanych procesów inwestycyjnych (cykl przygotowania i realizacji inwestycji hydrotechnicznych ma charakter wieloletni) oraz uwzględnienia w konstrukcji miernika tzw. efektu bazy (punktem odniesienia dla inwestycji, które zostały zakończone w danym roku jest zawsze rok poprzedni). Jednocześnie, w przypadku przeznaczenia w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 środków na realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, wartość miernika w kolejnych latach może wzrosnąć.

Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny

W ramach funkcji 13 do istotnych zadań należy obsługa ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz ich rodzin w ramach systemów zaopatrzenia i ubezpieczenia społecznego. Państwo prowadzi działalność na rzecz zabezpieczenia bezpieczeństwa socjalnego obywateli wspierając ich w sytuacjach kryzysowych i zaspokajając ich niezbędne potrzeby. Podejmowane są działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych przez skuteczną rehabilitację społeczną oraz włączanie partnerów społecznych w działania sprzyjające aktywizacji społecznej. Państwo odpowiada za tworzenie

norm regulujących stosunki w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz spraw kombatantów i osób represjonowanych, a także rozwijanie systemu opieki nad dziećmi i rodziną, zarówno w aspekcie materialnym, jak i przez usługi społeczne. W ramach funkcji prowadzona jest ponadto działalność na rzecz pożytku publicznego. Zakres funkcji wpisuje się w cel szczegółowy nr 3 „Wzrost spójności społecznej”, określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	89,3	297,5

Na realizację zadań w ramach funkcji 13 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 386,8 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Ochrona aktywnych zawodowo obywateli przed skutkami różnego rodzaju ryzyka związanego z aktywnością zawodową	Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	0,61	0,61	wzrost	0,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawowy cel sformułowany został jako ochrona aktywnych zawodowo przed skutkami różnego rodzaju ryzyka związanego z pracą. Użyty miernik obejmuje osoby ubezpieczone w systemie powszechnym i obrazuje zasięg tego segmentu ubezpieczeń społecznych. Zawężenie treści miernika do obszaru systemu powszechnego podyktowane jest problemami definicyjnymi, które utrudniają skonstruowanie miernika obejmującego wszystkie systemy ubezpieczenia i

Funkcja 14. Rynek pracy

Jednym z głównych zadań państwa w ramach funkcji 14 jest wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Publiczne służby zatrudnienia wykorzystują w tym celu instrumenty aktywnej polityki rynku pracy. Efektem działań powinno być pełne i produktywne zatrudnienie, osiągnięcie wysokiej jakości pracy, wzmocnienie integracji oraz solidarności społecznej, a także zwiększenia mobilności na rynku pracy. W ramach funkcji stosowane są instrumenty z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, różne formy pomocy dla pracodawców zatrudniających takie

zaopatrzenia społecznego, a także potrzebą prostego i szybkiego obliczenia jego wartości. Ponadto wybrany wskaźnik jest adekwatny do założonego celu, jakim jest rozszerzenie grupy osób objętych ochroną przed ryzykami związanymi z aktywnością zawodową. Prognozowane wartości (od 0,61 w 2013 r. do 0,65 w 2016 r.) wskazują na rozszerzenie ochrony osób w wieku produkcyjnym.

osoby oraz zindywidualizowane działania na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach funkcji 14 państwo prowadzi również działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rozwoju instytucji dialogu społecznego. Zakres funkcji wpisuje się w szczegółowy cel nr 1 „Wzrost zatrudnienia” oraz cel nr 2 „Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie efektywnego funkcjonowania osób starszych”, określone w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,1	3,5

Na realizację zadań w ramach funkcji 14 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 4,6 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Zwiększenie aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia (w %)	50,2	50,1*	wzrost	50,9*
Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy	Wskaźnik wypadkowości (w ‰)	7,78	8,0	stabilny	8,0
	Odsetek kontroli dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w ogólnej liczbie kontroli (w %)	71,7	70,0	stabilny	70,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i (*) Ministerstwa Finansów.

Wskaźnik zatrudnienia odzwierciedla stan realizacji celu jakim jest zwiększenie aktywności zawodowej. Do pomiaru wykorzystano wskaźnik pochodzący z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności zdefiniowany jako udział osób pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. Wskazuje on wprost na efekty ogółu działań podejmowanych w zakresie wspierania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Prognozowana poprawa wartości miernika w okresie 2013-2016 do poziomu 50,9% wskazuje na planowane zwiększanie aktywności zawodowej w Polsce.

Drugi cel dotyczy poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy i wyznacza pożądaną zmianę jakości środowiska pracy w jakim funkcjonują zatrudnieni. Miernik wskaźnik wypadkowości (liczba poszkodowanych w wypadkach na 1 000 pracujących) odnosi się do jednego z najważniejszych obszarów w zakresie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy, pozwalający monitorować, w jakim stopniu zmienia się względna częstotliwość wypadków przy pracy. Prognozuje się, że wartość tego miernika pozostanie na stabilnym poziomie w latach objętych planem. Odsetek kontroli dotyczących

bezpieczeństwa i higieny pracy w ogólnej liczbie kontroli obrazuje relatywną wysoką wagę spraw dotyczących bezpieczeństwa i warunków pracy w działalności kontrolnej państwa, sprawowanej przez Państwową

Inspekcję Pracy. Stabilne wartości miernika wskazują, że realizowaną ilość kontroli odnośnie do spraw BHP uznano za optymalną.

Funkcja 15. Polityka zagraniczna

Funkcja ta dotyczy relacji Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi. Kluczowym zagadnieniem jest koordynacja polityki zagranicznej państwa, reprezentowanie, jak również ochrona interesów RP i jej obywateli oraz polskich osób prawnych. Aktywność polega na monitorowaniu i analizie sytuacji wewnętrznej w innych krajach, prowadzeniu polityki w relacjach dwustronnych oraz na płaszczyźnie organizacji międzynarodowych. Wyróżniane są obszary współpracy politycznej, gospodarczej, humanitarnej, kulturalnej oraz promocji Polski. Istotną rolą instytucji realizujących zadania w ramach funkcji jest kreowanie pozytywnego

wizerunku Polski, w tym przez promocję polskiej kultury, nauki, edukacji i turystyki. Zakres funkcji wpisuje się w zakres celu nr 2 „Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa” oraz celu nr 5 „Efektywne świadczenie usług publicznych”, określonych w strategii Sprawne Państwo 2020.

Ponadto funkcja wpisuje się w realizację szczegółowego celu nr 1 „Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym”, ujętego w projektowanej Strategii Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,1	3,2

Na realizację zadań w ramach funkcji 15 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013–2016 kwotę 4,3 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Dyplomacja RP w służbie obywatela i innych polskich podmiotów	Poziom satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji (badanie opinii publicznej)	dobra	dobra	stabilny	dobra
	Ocena dyplomacji polskiej w środowisku opiniotwórczym	dobra	dobra	stabilna	dobra
Polska w gronie liczących się krajów w stosunkach międzynarodowych	Liczba osób zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO, systemie NZ	37*	15	wzrost	16
	Analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych	bardzo dobra	dobra	stabilna	dobra

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

* po roku 2012 nastąpiła zmiana zakresu stanowisk klasyfikowanych jako najwyższe.

W myśl pierwszego celu dyplomacja polska powinna służyć obywatelom i innym podmiotom polskim na możliwie wysokim poziomie. Pierwszy z mierników jakościowych dotyczy właśnie poziomu satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji RP (badanie opinii publicznej). Ocena działania dyplomacji RP dokonywana jest w oparciu o sondaże, w tym zlecane przez MSZ. W badaniu oceniany jest również poziom satysfakcji opinii

publicznej z prowadzonej polityki zagranicznej państwa oraz postawa, jak też oczekiwania społeczeństwa wobec dyplomacji i służby zagranicznej RP. Ocena dyplomacji polskiej w środowisku opiniotwórczym dotyczy postrzegania działań dyplomacji RP przez środowiska opiniotwórcze, zajmujące się polityką zagraniczną państwa. Badania polegają na przeprowadzaniu wywiadów z ekspertami. Dla obydwu powyższych

mierników przyjęto uzyskanie oceny dobrej. Drugi cel postuluje wypracowanie optymalnej pozycji Polski w kontaktach międzynarodowych. Miernikiem celu związanego z międzynarodową pozycją Polski jest liczba osób zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO, systemie NZ, co przekłada się na możliwości wpływu na strategiczne kierunki działalności danej organizacji międzynarodowej.

Drugim miernikiem celu związanego z międzynarodową pozycją Polski jest analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych. Stopień realizacji celu określonego tym miernikiem jest obliczany na podstawie m.in. liczby i ogólnego charakteru wzmianek o Polsce, procentowej wartości wzmianek zaklasyfikowanych jako

pozytywne czy analitycznej oceny wizerunku Polski dokonywanej przez placówki zagraniczne. Wartości miernika na wszystkie lata objęte aktualizacją są przewidywane na poziomie dobrym.

Zmiana wysokości miernika „Analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych” z bardzo dobrej w 2012 r. na dobrą w 2016 r., nie jest wynikiem pogorszenia postrzegania Polski. Związane jest to z tym, że w 2012 r. Polska była współgospodarzem Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, co w sposób bezpośredni przełożyło się na postrzeganie Polski za granicą. W latach kolejnych nie przewiduje się imprez na taką skalę organizowanych w Polsce.

Funkcja 16. Sprawy obywatelskie

W ramach funkcji 16 realizowane są działania organów administracji publicznej mające na celu zapewnienie zgodnego z prawem, rzetelnego, terminowego, bezstronnego i kompetentnego rozpatrzenia spraw wszystkich obywateli, osób prawnych i osób fizycznych zwracających się do każdej z właściwych tym sprawom instytucji – zgodnie z odpowiednimi przepisami kompetencyjnymi. Funkcja ta obejmuje swoim zakresem obszar państwa odpowiedzialny za sprawy organizacji urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, podziału administracyjnego państwa, a także obywatelstwa, ewidencji ludności. Koordynowana jest polityka migracyjna państwa oraz wspieranie Polonii i Polaków za granicą, w tym polskich instytucji kulturalnych i oświatowych za granicą. Funkcja obejmuje sprawy stosunków państwa z kościołami i związkami

wyznaniowymi oraz sprawy mniejszości narodowych. Wykonywane są zadania z zakresu wdrażania e-administracji, rozwoju usług elektronicznej administracji, zapewnienia powszechnego dostępu do usług publicznych. Ponadto funkcja obejmuje sprawy mniejszości narodowych i etnicznych oraz języków regionalnych.

Zakres funkcji wpisuje się w zakres celu nr 2 „Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa” oraz celu nr 5 „Efektywne świadczenie usług publicznych”, określonych w strategii Sprawne Państwo 2020, jak również celu nr 2 „Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne”, określonego w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	1,3	4,1

Na realizację zadań w ramach funkcji 16 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 5,4 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Zapewnienie przysługujących praw obywatelskich przez organy administracji publicznej oraz poprawa obsługi administracyjnej obywatela	Liczba skarg zasadnych w stosunku do liczby skarg ogółem (w %)	5,74	17	spadek	14
	Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji (w %)	12,7	16	wzrost	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Realizacja celu działań w ramach funkcji Sprawy obywatelskie jest związana ze skutecznością egzekwowania praw obywatelskich w kontaktach z administracją publiczną i jakością obsługi obywateli. Wykorzystany miernik liczba skarg zasadnych w stosunku do liczby skarg ogółem umożliwia monitorowanie prawidłowości (zgodności z obowiązującymi przepisami) załatwiania skarg przez terenowe organy administracji publicznej. Stwierdzenie, że skarga jest uzasadniona oznacza, że organ, którego (działania) skarga dotyczyła, w sposób nieprawidłowy wykonywał swoje obowiązki, tj. naruszył obowiązujące przepisy prawa. Prognozowane malejące wartości miernika świadczą o poprawie jakości pracy terenowych organów administracji publicznej.

Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji jest to stosunek liczby usług wspieranych elektronicznie w systemie ePUAP do wszystkich usług świadczonych przez urzędy wojewódzkie, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe i miasta na prawach powiatu. Odsetek usług realizowanych drogą elektroniczną zgodnie z prognozą wzrośnie pomiędzy rokiem 2013 a 2016 dwukrotnie z 16% do 32%. Dwukrotny wzrost odsetka usług administracji publicznej realizowanych drogą elektroniczną wpływa na zmniejszenie czasu poświęconego przez obywateli na kontakt z urzędem oraz zmniejszenie kosztów ponoszonych przez obywateli i urzędy.

Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju

Funkcja 17 wpisuje się w obszar strategicznego zarządzania polityką rozwoju, której celem jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Zarządzanie polityką rozwoju wiąże się m.in. z przygotowaniem szeregu dokumentów strategicznych, jak: Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategii Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 roku, koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Strategii Rozwoju Kraju 2020. Ponadto w ramach funkcji 17 realizowane są zadania związane z zarządzaniem,

koordynacją i wdrażaniem programów realizowanych w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego EOG oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, innych programów i inicjatyw oraz zadania związane z realizacją projektów finansowanych w ramach tych programów. W ramach funkcji uwzględnia się również zadania związane z przygotowaniem, zarządzaniem, koordynacją i wdrażaniem programów nowej perspektywy finansowej UE dla lat 2014-2020. Zakres funkcji wpisuje się w cele i kierunki działań określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	2,2	5,4

Na realizację zadań w ramach funkcji 17 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 7,6 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Efektywne wykorzystanie przez Polskę środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej, w ramach programów zarządzanych lub koordynowanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego	Wartość środków certyfikowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %)*	45,74	60,42	wzrost	97,74
	Wartość środków zakontraktowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program (w %)*	83,23	94,56	wzrost	100,37
Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych	Wzrost PKB w porównaniu do roku poprzedniego (w cenach stałych; w %)	1,9**	1,5**	wzrost	4,3**

potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	PKB per capita w PPS w porównaniu do średniej w krajach UE-27 (w %)	66**	67**	wzrost	71**
---	---	------	------	--------	------

* Podane wartości mierników nie uwzględniają programów perspektywy finansowej 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i (**) Ministerstwa Finansów.

Efektywne wykorzystanie środków z bezzwrotnej pomocy zagranicznej (wynikającej z uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej) jest jednym z warunków poprawy dobrobytu społecznego. Wybrane mierniki pokazują skalę wykorzystania środków z bezzwrotnej pomocy zagranicznej udostępnionej Polsce w ramach poszczególnych programów, którymi zarządza lub które koordynuje Minister Rozwoju Regionalnego. Prognozowana wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w 2016 r. osiągnie 97,74%, a wartość środków zakontraktowanych w stosunku do alokacji wyniesie 100,37%.

Drugim celem działań w ramach funkcji 17 jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Wykorzystano

mierniki skupione na ostatecznych efektach działań. W 2012 r. według wstępnych danych tempo wzrostu PKB wyniosło 1,9%. Prognozy wskazują na to, że w perspektywie do 2016 r. nastąpi przyspieszenie do 4,3%. Miernik PKB *per capita* w PPS w porównaniu do średniej w krajach UE-27 (w %) uwzględniający różnice w sile nabywczej walut obrazuje zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego pomiędzy Polską a średnim poziomem w UE-27. Uwzględniając tempo rozwoju Polski w kolejnych latach, wyższe niż w całej Unii Europejskiej założono, że różnica w tym zakresie pomiędzy Polską, a średnią Unii Europejskiej, będzie stale maleć i w rezultacie relacja ta w 2016 r. wyniesie 71%.

Funkcja 18. Sprawiedliwość

Nadrzędnym celem funkcji Sprawiedliwość jest zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu i rozpatrzenia spraw w rozsądnym terminie (bez nieuzasadnionej zwłoki). W obszarze sądownictwa powszechnego planowane do realizacji działania mają służyć ułatwianiu dostępu do wymiaru sprawiedliwości, podniesieniu sprawności wykonania orzeczeń sądowych, zapewnieniu rzetelnego procesu, a także usprawnieniu funkcjonowania sądów powszechnych i procesu sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Efektem poprawnej realizacji ustawowych zadań więziennictwa oraz wdrożenia rozwiązań wynikających z dokumentów strategicznych ma być poprawa bezpieczeństwa państwa i obywateli przez zapewnienie warunków dla nieuchronności wykonywania kary pozbawienia wolności (z wykorzystaniem alternatywnych do izolacji więziennej

form wykonywania tej kary), zwiększenie bezpieczeństwa wykonywania kary pozbawienia wolności oraz skuteczności resocjalizacji osób skazanych na kary ograniczenia i pozbawienia wolności. W obszarze wykonywania orzeczeń sądów wobec nieletnich zakłada się poprawę warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, a zasadniczymi efektami powinny być zwiększenie skuteczności resocjalizacji i readaptacji społecznej oraz ograniczenie zjawiska recydywy wśród wychowanków tych placówek. Szczególnym zadaniem jest współdziałanie przy wdrożeniu Programu na Rzecz Pomocy Ofiarom Przestępstw. Zakres funkcji wpisuje się w ramy celu nr 4 „Dobre prawo” oraz celu nr 6 „Skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura”, określonych w strategii Sprawne Państwo 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	9,3	28,4

Na realizację zadań w ramach funkcji 18 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 37,7 mld zł.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu	Odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów (w %)	20	38	wzrost	41
	Odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (w %)	0,023	0,023	spadek	0,021
Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację osadzonych, jak też wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich	Odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi (w %)	46,7	46,0	wzrost	46,8
	Powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa (w %)	58,6	57,0	spadek	55,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Pierwszy cel związany jest z fundamentalnym prawem obywatelskim – prawem do sądu gwarantowanym przez Konstytucję RP. Stan realizacji tego celu jest mierzony dwoma miernikami jakościowymi. Odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów, określany jest na podstawie cyklicznych badań opinii publicznej przeprowadzanych przez Centrum Badania Opinii Społecznej. W roku 2013 jego prognozowana wartość to 38%. W kolejnych latach zakłada się systematyczny wzrost odsetka obywateli oceniających pozytywnie pracę sądów do 41% w roku 2016. Prognoza miernika odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, odnosi się do spraw, w których zasądzono sumy pieniężne na mocy ustawy o skardze za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Prognoza na kolejne lata zakłada systematyczną poprawę sytuacji w tym obszarze.

Drugi cel odnosi się do zapewnienia bezpieczeństwa społecznego przez izolację osób tymczasowo

aresztowanych i skazanych oraz resocjalizację osadzonych, jak też wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Podstawą naliczania miernika odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi jest udział skazanych zatrudnionych, objętych nauczaniem, terapią i programami resocjalizacyjnymi w ogólnej liczbie skazanych. Prognozowana wartość miernika w okresie dwuletnim powinna zmienić się o 0,8 p.p. z 46,0% w roku 2013 do 46,8% w roku 2016. Miernik powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa w sposób bezpośredni mierzy skuteczność resocjalizacji wychowanków zakładów dla nieletnich. Poprawie stanu realizacji celu sprzyjać będzie opuszczanie zakładów przez nieletnich, którzy objęci byli kursami kształcenia zawodowego. Istotne znaczenie będzie miał również nowy system przygotowania nieletnich do opuszczenia zakładu poprawczego. W okresie 2013-2016 planowane jest zmniejszenie wartości tego miernika o 1,5 p.p. do poziomu 55,5% w 2016 r.

Funkcja 19. Infrastruktura transportowa

Zadania realizowane w tym obszarze dotyczą w szczególności modernizacji, budowy oraz utrzymania i ochrony infrastruktury transportowej, na którą składa się sieć komunikacji lądowej, transport lotniczy oraz żegluga morska i śródlądowa. Efektem działań jest poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie jej z głównymi europejskimi korytarzami transportowymi, jak również dostępności komunikacyjnej pomiędzy i wewnątrz poszczególnych regionów Polski. Sprawna infrastruktura transportowa przyczynia się do poprawy warunków życia obywateli, równomiernego rozwoju regionów kraju, a także podniesienia konkurencyjności polskiej gospodarki przez ułatwienie warunków działalności gospodarczej. Ważnym elementem polityki

transportowej jest również rozwój i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, transportu kolejowego i lotniczego. Prace modernizacyjne i nowe inwestycje będą miały w dłuższej perspektywie istotny wpływ na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. Zakres funkcji wpisuje się w realizację celu głównego Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), jakim jest „Zwiększenie dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym”.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	8,0	23,7

Na realizację zadań w ramach funkcji 19 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 31,7 mld zł. Ponadto w rezerwie celowej zaplanowano dodatkowe środki z przeznaczeniem m.in. na realizację inwestycji kolejowych i drogowych.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 Wykonanie	2013	2014-2015	2016
Dążenie do zrównoważonego międzygałęziowo rozwoju transportu	Długość: 1) wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad, 2) przebudowanych dróg krajowych (w km)	1) 625,1 2) 86,7	1) 263,4 2) 21,9	2014 r. wzrost 2015 r. spadek	1) i 2) 468,1
	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	617	1378	2014 r. wzrost 2015 r. spadek	94
Poprawa stanu bezpieczeństwa w transporcie	Liczba ofiar śmiertelnych w wyniku zdarzeń drogowych	3 557	3 330	spadek	2 761

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Zrównoważony międzygałęziowo rozwój transportu wymaga odpowiedniej struktury nakładów na utrzymanie i rozwój poszczególnych rodzajów infrastruktury transportowej. Budżet finansuje m.in. bieżące utrzymanie sieci drogowej, remonty dróg i mostów, budowę systemu zarządzania ruchem na autostradach i drogach ekspresowych, wykupy gruntów pod drogi krajowe.

Miernik: Długość 1) wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad, 2) przebudowanych dróg krajowych (w km) obrazuje postęp w budowie i przebudowie sieci dróg krajowych, a w efekcie tempo realizacji ww. procesów

służących poprawie jakości i niezawodności funkcjonowania transportu w Polsce.

Działania realizowane w ramach miernika: Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru) wiąże się z modernizacją sieci kolejowej z dostosowaniem do standardów AGC/AGTC, likwidacją ograniczeń prędkości na liniach kolejowych, przywracaniem oraz polepszaniem parametrów technicznych linii kolejowych, a także zwiększaniem szybkości przejazdu na zmodernizowanych odcinkach. Efekty działań na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej wynikają z harmonogramu realizacji projektu Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015, który

w styczniu 2013 roku był w konsultacjach międzyresortowych. Przyszłe wartości mierników w latach 2015 i 2016 dla tego celu będą znacznie wyższe po uwzględnieniu projektów z perspektywy finansowej UE 2014-2020.

Drugi cel dla funkcji 19 wskazuje na społeczne konsekwencje wydatków na utrzymanie i budowę nowej infrastruktury transportowej. Rezultatem tych wydatków powinna być poprawa stanu bezpieczeństwa ograniczająca liczbę ofiar śmiertelnych i rannych wskutek wypadków. Odnotowana w danym roku liczba

ofiar śmiertelnych w wyniku zdarzeń drogowych pokazuje skalę najgroźniejszych skutków wypadków drogowych, obrazuje stan zagrożeń w ruchu drogowym. Ponadto pozwala na ocenę tendencji zmian w tym zakresie, umożliwia również ocenę skuteczności prowadzonych działań prewencyjnych i egzekucji przepisów o ruchu drogowym. Planowane 17% zmniejszenie liczby ofiar do 2016 r. w zestawieniu z rosnącym natężeniem ruchu drogowego wskazuje na umiarkowaną poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Funkcja 20. Zdrowie

W ramach funkcji 20 finansuje się procedury wysokospecjalistyczne, finansowane są zadania dotyczące infrastruktury ochrony zdrowia (w tym 7 programów wieloletnich), wsparcie działań w zakresie przekształceń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Realizowana jest polityka lekowa, sprawowany jest nadzór nad Narodowym Funduszem Zdrowia oraz inspekcją sanitarną i farmaceutyczną. W ramach funkcji realizowane są m.in. programy wieloletnie: Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej oraz Narodowy Program Zwalczenia

Chorób Nowotworowych, finansowane są świadczenia zdrowotne udzielane przez zakłady opieki zdrowotnej osobom nieposiadającym uprawnień z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, a także leczenie cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą.

Zakres funkcji wpisuje się w cel szczegółowy nr 4 „Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej”, określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	8,6	24,8

Na realizację zadań w ramach funkcji 20 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 33,4 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012 <i>Wykonanie</i>	2013	2014-2015	2016
Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie	Liczba jednostek KKCz (Koncentratu Krwinek Czerwonych) wydanych do lecznictwa (w szt.)	1 144 529	1 081 174	wzrost	1 113 935
	Liczba wykonywanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln mieszkańców	413,6	388,5	stabilna	388,5
	Liczba przeprowadzonych postępowań rejestracyjnych w zakresie produktów leczniczych, wyrobów medycznych i produktów biobójczych (w szt.)	48 158	55 035	wzrost	57 190
	Liczba godzin pozostawiania w gotowości w bazach HEMS w roku	77 991	75 600	wzrost	76 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Szczegółowo określony cel dla funkcji Zdrowie w adekwatny sposób odzwierciedla zakres zaangażowania środków budżetu państwa w tej dziedzinie. Stan bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie jest mierzony precyzyjnie za pomocą czterech specyficznych mierników.

Ilość jednostek KKCz (Koncentratu Krwinek Czerwonych) wydanej do leczenia wiąże się z zapewnieniem dostępu do świadczeń zdrowotnych (odpowiednia ilość krwi w szpitalach). Wartość miernika w roku 2016 powinna być wyższa o 3% niż w roku 2013.

Liczba wykonanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln

mieszkańców jest prognozowana na stałym poziomie dla całego okresu 2013–2016 i wyniesie 388,5 świadczenia.

Liczba przeprowadzonych postępowań rejestracyjnych w zakresie produktów leczniczych, wyrobów medycznych i produktów biobójczych wiąże się z zapewnieniem dostępu do świadczeń zdrowotnych rzeczowych (m.in. do leków i wyrobów medycznych). Jego prognozowana wartość zwiększy się w odniesieniu do 2013 r. o 2 155 postępowań i wyniesie 57 190 postępowań w 2016 r.

Czwarty miernik dotyczy niezawodności sprzętu i personelu lotniczego pogotowia ratunkowego odzwierciedlanej liczbą godzin pozostawania w gotowości w roku. Pomiędzy rokiem 2013 a 2016 liczba ta zwiększy się o 400 do poziomu 76 000 godzin rocznie.

Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka

W ramach tej funkcji realizowane są działania związane ze sprawami produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych, nasiennictwa, produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt, ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, nadzoru nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, nadzoru nad obrotem produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi stosowanymi w weterynarii. Prowadzone są działania związane z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej, do których zalicza się m.in. dopłaty bezpośrednie dla rolników oraz dofinansowanie przedsięwzięć w szczególności inwestycyjnych realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,

mechanizmów regulacji rynków rolnych, sprawy przetwórstwa i przechowalnictwa rolno-spożywczego oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Realizowane są m.in. działania polegające na racjonalnym gospodarowaniu żywymi zasobami wód oraz dążeniu do podniesienia konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Zakres funkcji wpisuje się w szczegółowy cel nr 2 „Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej” oraz cel nr 4 „Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego” ujęte w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	6,6	19,2

Na realizację zadań w ramach funkcji 21 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 25,8 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik		
		Wartość miernika		
		2012 Wykonanie	2013	2014-2016
Wspieranie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich	% wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie (w %)	85,32	100	*
	% wykorzystania limitu środków EFRROW na realizację programów rozwoju obszarów wiejskich (narastająco w %)	57,14	72,32	*

Tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego	Wykorzystanie limitu środków EFR (narastająco w %)	49,52	65,89	*
---	--	-------	-------	---

* W latach 2014-2016 przewiduje się, że wartości mierników będą się utrzymywać na poziomie stabilnym lub będą rosły. Będą one uzależnione od wyników prac nad kolejną perspektywą finansową UE na lata 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dla funkcji 21 pierwszy cel: Wspieranie konkurencyjności gospodarstw rolnych przez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich jest mierzony za pomocą dwóch mierników. Pierwszym jest % wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie. Zakłada się, że wykorzystanie limitu wydatków z funduszy europejskich i współfinansowania krajowego w latach 2013-2016 będzie stabilne.

Drugi miernik dotyczy % wykorzystania limitu środków EFRROW na realizację programów rozwoju obszarów wiejskich (narastająco w %). Wartość miernika w latach 2014-2016 uzależniona będzie od wyników prac nad nową perspektywą finansową UE na lata 2014-2020.

Stan realizacji drugiego celu: Tworzenie konkurencyjnego, nowoczesnego i dynamicznego sektora rybackiego mierzony jest za pomocą miernika

Wykorzystanie limitu środków EFR (narastająco w %). W latach 2014-2016 wartość tego miernika uzależniona będzie od rozstrzygnięć dotyczących nowej perspektywy finansowej UE.

Działania w zakresie polityki rolnej i rybackiej służące osiągnięciu zaplanowanych celów w dużej mierze realizowane są dzięki wsparciu środkami pochodzącymi z budżetu UE. Mierniki te będą odzwierciedlały dążenia do jak najpełniejszego i najbardziej efektywnego wykorzystania środków.

Funkcja 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna

Funkcja Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna obejmuje działania mające charakter wspólny dla zadań realizowanych w zakresie całej części budżetowej lub danej jednostki realizującej poszczególne zadania, których nie udaje się przypisać do żadnego z zadań wyodrębnionych w ramach pozostałych, wcześniej omówionych 21 funkcji. Zalicza

się tu przede wszystkim działalność związaną z zarządzaniem, koordynacją merytoryczną działalności oraz planowaniem strategicznym i operacyjnym, jak również działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej obsługi administracyjnej i technicznej dysponenta.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	2013	Prognoza 2014-2016 (łącznie wydatki)
	3,3	9,5

Na realizację zadań w ramach funkcji 22 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2013-2016 kwotę 12,8 mld zł. Ze względu na charakter funkcji nie prezentuje się mierników.